

A TEMPLOM ÉPÍTÉSE UTÁNI ÉVEK

Az 1825.évi püspöki látogatás jegyzőkönyve
és az irattár alapján

A Mátyus János elhelyezésével megüresedett csépai plébániát Csiky Tamás kecskeméti káplán nyerte el 1802-ben. Az ő plébánossága idején a kórus új, jóhangú, nyolc hangváltozatú orgonával gyarapodott a hívek adományai-ból és a plébános gondosságából. Látva továbbá, hogy a község használható iskolával – saját kárára – nem rendelkezik, a gyermekek tanítása és nevelése elhanyagolt, a szükséges tanítás és nevelés megvalósítása érdekében a helység vezetőit rábírta, hogy olyan-amilyen iskolát és kántorlakást építsenek. (Ezek 1825-ben fönnálltak, de elhanyagolt állapotban.) – Miközben a templom gyarapítására és a hívek üdvösségére sok hasonló dolgot megvalósított, tüdőbajba esett, s a betegséggel majdnem egy évig küzdve végül az Egyház szentségeivel megerősítve, Isten akaratában megnyugodva, 55 éves korában 1805. október 6-án visszadta lelkét Teremtőjének.

Csiky Tamás halála után Láboss János következett a csépai plébánián, aki mindszenti káplánságból lett idehelyezve.

Ő mihelyt a plébániára érkezett, élénk színekkel ecsetelve a templom és plébánia elhanyagolt és elviselhetetlen állapotát, az akkori általános helynökhöz, Bodonyi Sándorhoz fordult, hogy egyházmegyei alapítványból támogatást nyerjen. Mivel azonban akkor nem kapott semmiféle támogatást, a templom és plébánia javítását jobb időre hagyva, arra fordította törekvését, hogy ami leginkább szükséges és megvalósítható, azt elérje. Így először a temetőt megnagyobbította, bekerített, jótévedőkkel keresztet állíttatott a temetőben és a templom mellett, s fölszentelésükről gondoskodott. Közben nem szűnt meg kérésekkel sürgetni a püspöki irodát, hogy a templom és plébánia részére támogatást kapjon, s az így végre elnyert összeggel, mint biztos alappal, kijavíttatta és megtisztíttatta a templomot és a plébániát. De akkor a sekrestyében ismeretlen okból tűz ütött ki, s a templomi ruhák és fölszerelések elpusztultak, részben az egyház pénztárából, részben hívei adományai-ból és környékbeli jótévedők ajándékaiból új ruhákat szerzett be.

Végül belefáradva a nyomorúságokba, amelyekkel – mint összes elődei ezen a nehéz állomáshelyen – nyolc éven át küzdött, biztosítva a fölvételt és elnyerve az elbocsátást, a nagyváradi egyházmegyébe költözött 1813-ban.

Helyére még abban az évben Szabó Mihály anyási adminisztrátor lett kinevezve és beiktatva csépai plébánia vezetésére.

Csépa község közbirtokossága 1816. január 21-én írásbeli panaszt tett ellene a püspöknél. A levél így kezdődött:

„Méltóságos Püspök! Nékünk igen kegyes Fő Lelki Pásztor Urunk! Nem kevés fájdalommal, s lelki elkeseredéssel keintelenítettünk Méltóságodnak elő terjesztenünk azt, miképpen Tiszt. Szabó Mihály Helybéli Plébános Úr kevéssel lett közünkben jövetele s Egyházi szokott bé-iktatása után kivetkezően azon jámbor, szelid és...”

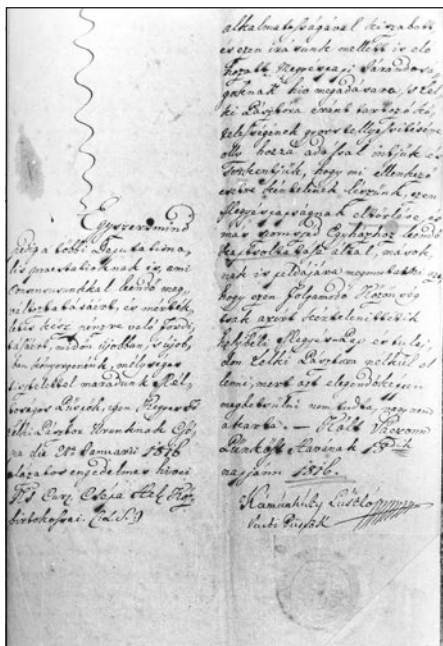
Kámánházy László püspök elutasította a följelentést, s panaszt tevő levélre adott válaszát így fejezte be:

„Mint hogy Fő-Pásztori Hivatalunk megkívánná azt, hogy a mi Tisztelendő Atyánkfiainknak, segéd társainknak, a Krisztus nyájja mellett felvigyázó Megyés Papjainknak Nyomorúságos ügyöket pártfogásunk alá vegyük; ez úttal egyszersmind a folyamodó Nemes Közönséget a Kanonika Visitationának alkalmatosságával kiszabott, és ezen írásunk mellett is előhozott megyéspapi járandóságoknak hív megadására, s lelki pásztora eránt tartozó kötelességének gyors teljesítésére oly hozzáadással intjük és serkentjük, hogy mi ellenkező esetre kéntelenek löszünk ezen Megyéspap ságnak eltörlése, és más szomszéd Egyházhoz leendő kaptoltatása által,

másoknak is példájára megmutatni azt, hogy ezen folyamodó Közönség csak azért kéntelenítettik helybéli Megyés-pap és tulajdon Lelki Pásztora nélkül el lenni, Mert azt elegendőképpen megbetsülni nem tudta, vagy nem akarta. – Kőlt Váczon Pünkösd Havának 18-dik napján. 1816. Kámánházy László váczi Püspök.” (10. kép)

Szabó Mihály, miután tíz évet ezerféle megpróbáltatás között sok nyomorúságban szerencsétlenül küszködve eltöltött, s akaratán kívül olyan szerződésekké került, amelyeket nem tudott teljesíteni, gondnokság alá került, s elmozdították plébániájáról 1822-ben (megtartva a visszatérés jogát).

Helyére Tittler Perenc abonyi káplán került, ő azonban nyolc hónap elteltével a megüresedett algói javadalmat kapta meg. Végül

10. kép: Kámánházy László püspök levelének részlete, 1816.

Pál András szentesi káplán lett kinevezve csépai adminisztrátorrá. Ő mind lelkiekben, mind anyagiakban eléggé nehéz viszonyok között vezette a plébániát. Adminisztrátorsága idején mind a romladozó templom, mind a plébánia tetőzete és zsindelezése meg lett javítva Nádasdy Ferenc püspök nagylelkű adományából. A megmaradt anyagokból pedig elkészült a plébánia kert és udvar rendes kerítése, amely mindezekig hiányzott. A kerítés Szántó Ádám gondoskodásából és közreműködésével készült el.

Pál András adminisztrátorsága idején a csépai plébánián Nádasdy Ferenc püspök kanonika vizitációt tartott. A látogatás jegyzőkönyve fontos adatokat szolgáltat a Molnár Mihályt követő plébánosok működéséről, a templom és plébánia építéséről, állapotáról.

Ebben az időben a csépai plébániához tartozott: Tisza Ugh, Tisza Sas, Istvánháza, Kósa, Szelevény, Vadaskert, Kelen puszta. Ezek közül csak Tiszaugon volt egy kápolna, amelyben Bodonyi Sándor általános helynök (belgrádi és samandriai főszentelt püspök) 1808. június 22-én kelt engedélyével vásár- és ünnepnapokon misézhettek.

A csépai templomnak egyéb felszerelések mellett három harangja volt. A legnagyobb (310,5 font) Kámánházy László püspök emlékére, Szent Jakab apostol tiszteletére. A másik (209 font) a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére, a harmadik (75 font) Szent József tiszteletére szentelve.

Pál Endrét 1826-ban Ladányi István követte, aki Izsákról jött Cséparra. Itteni plébánosága idején 1827. november 7-én a község elöljárósága kötelezettséget vállalt, hogy a nemes helység és Ladányi István esperes plébános között az iskola és plébánia kert miatt támadt villongás örökös megszüntetésére Kiss Ferenc lebontott házának helyéből kiegészíti a plébánia kertjét. A község a kerítés fenntartására is kötelezettséget vállalt.

A megállapodást tartalmazó iratot a község elöljárói, a plébános nevében pedig Dr. Müller Mihály adminisztrátor írta alá. (11. kép)

11. kép: Müller Mihály plébániai kormányzó (adminisztrátor) 1826-1827

Ladányi István mint kerületi esperes 1828. január 16-án Csépan elhunyt. Mikschy Mihály követte őt Alpárról a csépai plébánián. Egy évet töltött itt, nyugdíjba vonult, s Csongrádon élt 1837. július 18-án bekövetkezett haláláig. Györki Atanáz követte őt 1829. június 1-én.

Gyürki Atanáz feljegyzései

A Simony István írásával megszakadt plébánia történet 1830-ban Györki Atanáz feljegyzéseivel folytatódik, és a következőket tartalmazza:

Az Egyház legfőbb pásztor, VIII. Pius, hetévi betegségtől megpróbálva 1830. november 30-án az égbe költözött, hogy elnyerje jöttetei jutalmát.

1830. október 8-án összegyűlt a pozsonyi országgyűlés, amelyen Ferdinánd császárt a Karok és Rendek ujjongása közben ünnepélyesen királlyá koronázták. Az országgyűlés ünnepei október 18-án fejeződtek be.

1831-ben kegyetlen kolerajárvány pusztította Magyarország virágzó vidékeit. A járvány elérte Csépat is. Első jelei július 9-én mutatkoztak, és hat héten át növekedett a járvány okozta halandóság, amint a plébánia halotti anyakönyve mutatja. Abban az évben 356 volt a halottak száma Csépan. A végtelenül jó és hatalmas Isten kegyesen óvjon meg minket és az utókort ilyen nagy csapástól. („Deus Optimus, Maximus nos et omnes posteros a tanto malo clementer liberet.”)

1831. február 2-án Főtisztelendő Capellai Bertalan bíborost, aki Bellunóban, 1765. szeptember 18-án született, a bíboros atyák szavazataikkal pápává választották. Ő XVI. Gergely néven kezdte meg az Egyház kormányzását.

1831-ben Gyürki Atanáz gondoskodásából öt ablak és két szárnyasajtó készült a plébánián.

1831-ben egy nemes ifjú, Horpácsy Mátyás tíz forintot adományozott díszes talpas feszület vásárlására.

1831-ben az istentisztelet előmozdítására én a hívek áhítatának fokozására Kasza András csengőt adományozott a főoltárhoz. (12. kép)

Cziny József följegyzései

1832. április 4-én Gyürki Atanázt áthelyezték a nándori plébániára. A csépai plébániát adminisztrátorként Cziny József nyerte el, aki május 1-én érkezett ide. Mind a plébániát, mind a templomot elhanyagolt állapotban találta. („Inveniens parochiam in nimia desolatione sicut et Ecclesiam.”)

A Csépa név a csíp szóból származik, következésképpen nem Csépának, hanem Csipának kell nevezni. (Az első anyakönyvi bejegyzések így is írják, s az 1766-ból származó községi pecsét így tünteti fel.)

Gyürki Atanáz főleg azért különbözött össze a csépaiakkal, mivel a nemesek kötelezettségeik teljesítését szinte teljesen elhanyagolták. Példát hagyott hátra a későbbi parochusoknak, hogy ne legyenek Csépán senkihez bizalommal, kerüljék a gyarlóság látszatát, nehogy igazságuk mellett is elítéljék őket. Ebben az időben a plébános legfőbb ellensége idős Szántó Ádám volt, aki a többi nemeseknek is azt sugallta, hogy ne teljesítsék kötelezettségeiket. Emiatt a plébános nevezettnek elhunyt fiát nem temette el. Ezért a plébános ellen följelentés és vizsgálat indult.

„Athanasius Gyürki nimium disconvenit cum Csipensibus eo, quod lecticales praestationes nobiles fere penitus neglexerint. Exemplum reliquit posteris parochis, ne quid nimis familiares sint in Csipa, ne crimine effingantur prodanturque pro veris. Maximus inimicus fait Parochi hoc terapore Ádám Szántó senex, qui et ceteris nobilibus suasit ne lecticalia solvant illo tempore (contra Visitationem Canonicara):

Propter hoc filium ejas mortuam etiam Parochus insepultum reliquit.”

Az említett 1832. év július 15-én, vasárnapi napon áldotta meg az új, – a község fennállása óta immár negyedik – temetőt Schidlik Mihály cibakházi plébános, a szolnoki kerület esperese a nagy számmal összesereglett nép jelenlétében.

Az első csépai temető a templom körül terült el, ahol most a tanító lakás és a plébánia kertje van. A második keletre, a szelevényi út mellett volt, a harmadik a falun kívül a templomtól északra, a cibakházi út mellett. A negyedik, az újonnan megáldott a harmadikhoz csatlakozik, attól keletre. Az új temetőben elsőnek egy másfél éves gyermeket temettek el, Káré Józsefet, Káré János fiát, a temető keleti sarkában.

1833. A csépaiak megszokott rosszindulata („Consueta Malignitas Csipaiensium”) megmutatkozott abban, hogy a plébánost hamisan bevádolták, de csalárdóságuk a vizsgálat folyamán kiderült, mint Czucz Andrásé

és Várkonyi Jánosé is. Ebben az évben kerítették be a plébániát, a szimmetria kedvéért a keleti részen az udvarhoz adva Kiss Ferenc házának helyét.

1834. A templomot teljes egészében renoválták az egyházmegye költségén. Nádasdy Ferenc püspök 900 forintot adományozott, ehhez az egyházközség pénztára 30 forintot adott.

Február hónapban a plébánia udvarán kutat ástak, amelynek hiánya a plébánia építése óta kifejezhetetlen kellemetlenséget jelentett.

13. kép: Csépa pecsétje 1835.

Renoválták a plébániát is. A főbejárat előtti három oszlopra rossz gerendákat tettek, mivel a jókat Czucz András ellopta és magánál visszatartotta.

1835. március 27-én Schidlik Mihály cibakházi plébános fölszentelte a templom melletti új keresztet, amely a plébánia főkapujával szemben áll, s nemes Áchim István költségén készült.

Ugyanakkor Lendvay Pál helybeli kántor feszületet ajándékozott a tabernákulumra. (13. kép)

Április 16-ra elkészült a plébániakert tartós főkapuja.

Cziny József plébános a pozsonyi országgyűlésen tartózkodó Nádasdy Ferenc püspök távollétében a helynöki hivatalhoz fordult támogatásért, hivatkozva arra, hogy a csépai hívek a legrosszabbul fizetik a plébániai járandóságaikat.

A Pozsonyból Vácra visszatérő kegyelmes püspök úrtól a következő kegyes határozat érkezett: 150 forintot kiutalt, amelyből ötvenet a plébános saját szükségleteinek fedezésére fordíthat, 100 forintért pedig a plébánia részére vásároljon boroshordókat. Az adminisztrátort utasítja, hogy erről a plébánia történetében készítsen följegyzést. A püspöki leirat 1835. április 14-én kelt.

„Quem Deus benedicat, conservetque incolumem diu, quo voto Sacrum sollemne in Sabbato Sancto oblatum est Deo, in gratiarum actionem.”

Isten óvja meg őt és őrizze meg sokáig, hálából ezért lett följajánlva a nagyszombati ünnepi mise. – Ez Cziny József utolsó bejegyzése.

Rosemberszky József ideje (1836-39)

Miután Cziny József – ő tudja mi okból – Apostagra távozott, 1836. szeptember 1-én Rosemberszky József szentesi káplán nyerte el a plébániát. Azt olyan elhanyagolt állapotban találta, hogy – mint írja – nem talált helyet hová fejét lehajtsa. Amikor a plébániát meglátta, így kiáltott fel: Ilyen volt Trója, amikor elesett! („Haec facies Trojae dum caperetur erat!”)

Panaszkodó és segélykérő levelet írt a püspöknek. A püspök a panaszt Heves vármegye egri gyűléséhez továbbította; jelezve, hogy: „Csépa Helysége lakossai az egyházi tartozások lerovásában minden egyházi intézkedések ellen is késedelmessek.”

Heves vármegye gyűlése 1837. jan. 30-án a következő határozatot hozta: „Járásbeli szolgabíró Halassy József úrnak meghagyatik, hogy Csépa Helységét az egyházi tartozások pontos fizetésére szólítsa fel.”

A szolgabíró utasítását Rosemberszky József plébános a községháza udvarán összegyűlt népnek felolvasta, kérte és buzdította őket tartozásaik teljesítésére. Senki sem volt, aki ezalatt tiszteletlenséget tanúsított volna, sőt egyöntetűen elismerték, hogy ilyen figyelmeztetést már korábban megérdemeltek.

1837-ben a kerítés hibáit kijavították, s elhatározták új istálló építését. A falakat fölépítették, de a tetőt nem tudták elkészíteni. A püspöktől akartak támogatást kérni. A plébános célszerűbbnek látta, hogy ne ő, hanem a közbirtokosság írjon levelet a püspöknek. A levél némi huzavona után elkészült, s a következőképpen szólt:

„Nagy méltóságú Gróf, és Püspök Úr!

Méltán el pirulunk ugyan, amidőn valamely kötelességünk hejánosságáról vádoltatunk, és figyelmeztetünk, de még jobban fájhat érzékeny szívünknek, ha az Anya sz. egyház eránti hidegségünkért kelletik szemre hányással lakolnunk – mert hiszen! ekkor szerénységünket is, Vallástalanságunkat is be bizonyítva érezzük. – Egy ilyen szerencsétlenség érte azonban NS Közönségünket a most folyó évnek napjain, amidőn a helybeli Plébános Úr, Háza körül való szükségére nyitotta volna szemeinket, s mi saját tapasztalásunkkal is meggyőződöttünk volt szenvedésiről. Láttuk udvara kerítésének pusztulni siető karát. Láttuk Istállójának egész a földig leromlott állapotját, s mind ezeket csak azért kell vala látnunk, mert kötelességünknek az igazgatásban és gondviselésben, annak

idején megfelelni el nem indultunk! Mentségül ugyan fel adhatnánk Excellentiádnak, hogy az ekkorig való Pap Urakban, a Parochiális Épületek eránt még nagyobb gondatlanságot láttunk; (sőt talán ha rendszeresen meg kerestettünk volna tőlük, mindeneket más alakban sejteneinek szemeink:) most azonban, ügyesebb Papunk akadván, értelmessen meg győződöttünk benne, hogy ha nem gyámolítottat valami, pusztulnia kell végtére! – Ugyan ezért: nyakra főre hozzá fogtunk tisztünkhez, s ami csak igazítani való vala a Parochián, mindent helyre állattunk. A kerítést, egész kiterjedésében meg javítottuk, s az el pusztult istálló mellett egy új épületnek falait egész derekassan fel emeltük, csak hogy Excellentiádnak kedveskedhessünk, s helybéli Pásztorunk Szükségein könnyebbíthessünk. – De fájdalom! bár mely szent hévvel sietnénk is Papunk pártolásában kötelességünk szavára hallgatni, a mostani siralmas Esztendő azonban felfüggeszti szives törekvésünket! A szegény Nép kenyértelen szédél mellettünk, s a Közönség Kasszája egy fillérig ki merítve fekszik szemeinknél!

Se a kéregetés uttyán tehát, se tehetségünknel fogva Fát és fedezetet az újonnan fel állott épületre nem teremthetünk. – Ugyan ezért: Kéz csókolva esedezünk Excellentiádnak, méltóztasson szívében meg esni rajtunk, s az említett Istállóra fedelet tétetni Kegyelmes Resolutiojánál fogva ne terheltesen. – Minden ellenkező irányban fog folyni ezentúl nálunk, s mi napról napra nevedekni fogunk Anyaszentegyházunk eránti buzgóságunkban; sőt nemesi szavunkra ígérjük, hogy valamint jelenleg Excellentiádnak kegyelme által vígasztalattik meg Lelki Pásztorunk, úgy a jövendő időben, amennyire tőlünk ki telhetik és a környül állások meg engedik, tulajdon szívességünkkel iparkodunk meg vígasztalni őket. – Kik egyéb eránt, kegyelmes resolutioját fiúi bizalommal várván Excellentiádnak, Nagy Kegyességébe, s Fő Pásztori oltalma alá alázatosan ajánlottak maradunk Csépán 27 Május 837. évben,

Excellentiádnak

alázatos szolgálói és engedelmes hívei NS Tarcsányi József ord. hadnagy és az egész Közbirtokosság.”

A levelet a plébános május 28-án, a félegyházi bérnyálás alkalmával juttatta el a püspöknek, aki a kérést teljesítette, s 338 forint 59 krajcárt adott az istálló építésére.

Mivel az ebédlő nagyon hideg volt, téli ablakokat készíttettek rá.

A plébániai könyvtár őrzésére 13 forintért a célnak megfelelő szekrényt készíttettek.

Miközben a plébánia gondjai ennyire lefoglalták, nem kerülte el Rosemberszky József figyelmét, miszerint a következő kanonika vizitáció alkalmával rendezni kellene – ami más községekben gyakorlat, – hogy a plébánia földjén a lakosság ingyen végezze el az aratást. Addig buzdítottam a csépaiakat, – írja följegyzéseiben, – míg a plébániai földek szántását és aratását elvállalták. – „De íme! Dicsőség helyett szégyent, haszon helyett kárt vallottam. Alighogy az első napon néhány zsellér (a nemesek ugyanis a világért sem mentek volna ki) egy-két négyszögölet learatott, hazament. A következő napokon sem haladt a munka. Aratásom, – amely a legnagyobb lustaságot beleszámítva is – három nap alatt elvégezhető lett volna, három hétig tartott, a mag elhullott, földjeim termése elveszett. Így hát példát hagyok neked, kedves utódom! Ne sürgesd az ingyen aratást, vagy ha netán önként felajánlanák, nehogy elfogadd.

Ne hogy ne csupán a gazdasággal törődjek, egész életsorsomra kitérek, hogy azt megismerhesd, kedves olvasóm. Nagyon siettem, hogy 16 évi káplánság után elfoglaljam a javadalmat, de nem találtam abban semmi örömet. Nagyon keservesen tapasztaltam meg, hogy a csépai nemesek semmi tiszteletet nem adnak papjuknak, sőt arra törekszenek, hogy tönkre tegyék. Szokásuk volt, hogy korán reggel vagy késő este, sőt éjszaka menjenek be a nagykapun, néha céltalanul, máskor lopási szándékkal keressék fel a plébánost, hogy neki kellemetlenséget és bosszúságot okozzanak.

Szegény Cziny elődöm! Milyen szomorú voltál mindig. – Én mindjárt ideérkezésem után gátat vettem ennek a gőgös szokásnak. Megcsináltattam a nagykaput, hogy be lehessen zárni. Ez egyeseknek nem tetszett és a harangozót hívták, hogy nyisson nekik kaput, s kétszer háromszor csak bejöttek a plébániára. Ne ezért a harangozót alaposan megdorgáltam, s többé nem merte őket beengedni, s így mentve voltam a csépaiak látogatásától. Szokás volt azelőtt csapatosan jönni a plébániára, pipázva füsttel és lár-mával megtölteni a házat, s nyugtalanítani a plébánost. Először kénytelen voltam ezt elviselni, később azonban megszüntettem.

Ezer plébániát számoljon bár szerencsétlen egyházmegyénk, ilyen szörnyű embereket sehol sem találni, mint a csépaiak. Ne hidd, hogy eltúlozom gonoszságukat. Legkevésbé sem. Vedd figyelembe, hogy 1805-től idejövetelemig ezek vezették a csépai plébániát: Láboss János, Szabó Mihály, Tittler Ferenc, Pál András, Ladányi István, Müller Mihály, Mikschy Mihály, Gyürki Atanáz, Cziny József, mialatt Czibakon egyetlen lelkipásztor, Schidlik Mihály úr tartózkodott.”

„Centum decem Parochias numerat vasta Dioecesis nostra, sed talia hominum monstra nullibi reperire est, quam sint Csepenses homines. Nec persuaderis, forte exaggerare me impietatem eorum. Minime, advertite saltem quod ab anno 1805 usque tempus adventus mei hi rexerint ovile Csepense: Joannes Láboss, Michael Szabó, Franciscus Tittler, Andreas Pál, Stephanus Ladányi, Michael Müller, Michael Mikschy, Athanasius Gyürki, Josephus Cziny, ubi toto hoc tempore in Czibak unicus pastor, Iominus Michael Schidlik delituit.”

1836. december 30-án meghalt Kasza András csépai közbirtokos. A plébániához közeli házat végrendeletileg az egyházra hagyta azzal a meghagyással, hogy adják el, árából 600 forintot küldjenek Vácra kegyes misealapítványra, s évenként két énekes misét mondjanak lelki üdvéért, 600 forintot pedig toronyóra készítésére fordítsanak. Rosemberszky József a misealapítvány összegét Vácra küldte, a további 600 forintot pedig a püspök rendelkezése ellenére a község pénztárában helyezte el.

1837. július 19. és 21-e között Csépan tartották a Heves megyei törvénykezési napokat. „Szörnyű feljelentések történtek a csépai urak vétkeiről és gaztetteiről. – Az ítélszék semmit sem intézve távozott a községből.”

A következő év május 30-án ugyancsak tartottak törvénykezést, az előbbi évihez hasonló eredménnyel. Es Csépa továbbra is megtartotta régi hírnevét, s mint azelőtt, ezután is réme lett a környékbeli jobb érzésű embereknek. Kifejezhetetlen a csépaiak gonoszága. Első plébánosuk: Cetto Ferenc ezt írta az 1757. év elé a kereszteltek anyakönyvébe: „Ez a jubileumi év annyi szomorúság után bárcsak több vigaszt hozna Cetto Ferenc Gáspár káplánnak a csépai számkivetésben.”

(HIC IubILaeUs AnnUs forsItan post tot trIstitla IUCUndI-
ora soLatla In eXILIo reLegato CIpalensI CapeLLano FranCIs-
Co Gasparo Cetto annUnCIet.)

Semmi jót nem jegyzett fel a csépaiakról, s én úgy hiszem, hogy az utolsó csépai lelkipásztor sem jegyezhet fel vigasztalóbbat ezekről az emberekről.

Rosemberszky József hosszasan panaszkodik az 1858-as tél borzalmairól, majd közli az istállóépítés költségeiről készült kimutatást.

Főtisztelendő Láboss János úr, aki egyre gyakrabban megfordult csépai birtokán, a csépai templom nyomorúságától és azt feltáró panaszaimtól indítva, mivel semmilyen palást nem volt, s hogy két pap számára legalább egy kehely lenne, Pesten egy szép palástot, kelyhet és paténát készíttetett. Nagylelkűségének emlékére jegyzem fel ezeken a lapokon.

Beniczky Móricz följegyzései (1839-1852)

Tisztelendő Rosemberszky József eddigi csépai plébános önként lemondván, káplánnak ment Hatvanba, s Főtisztelendő gróf Nádasdy Ferenc váci püspök 1839. augusztus 1-én beniczei és micsinyei Beniczky Móriczot nevezte ki csépai plébánossá. Ő tizenöt évig volt káplán, ebből 9 évet Hódmezővásárhelyen töltött. A plébánosi beiktatást Vácott nyerte augusztus 29-én Toppler György általános helynöktől, a székeskáptalan olvasókanonokjától, s kezébe tette le a hivatali esküt, majd hosszas huzavona után 1839. szeptember 19-én végre minden vagyonkájával megérkezett.

Mindjárt megérkezésem után Láboss János fő tisztelendő úr, a nagyváradi egyházmegyében esperes, egykori csépai plébános egy albát és négy vállkendőt adott a templomnak, majd a templom közepére egy szép függő lámpát készíttetett. Sőt ezzel meg nem elégedve néhány hét múlva két miseruhát – egy színeset és feketét – ajándékozott a templomnak, tehát méltán nevezhetjük őt az elhagyatott csépai templom Atyjának.

Kegyes Olvasó és Utódom! A magyar nyelv diplomáciára való emelése – ezen plébániai ház történetét is magyarul parancsoltatja vélem írni, amit is a legnagyobb készséggel teljesítvén ezennel folytatni törekedem.

Én, amint feljebb láthatod, (1)839-ik év augusztusában jöttem Csépara, a nyomorúságok és minden kigondolható gonoszságok helyére, 15 évi mostoha segédi pályám után plébánosnak, – magamnak a legjobbakat jövendölvén, ami talán nem is lett volna olyan kedvetlenítő, ha sokszor az előre nem látott körülmények aztat olyanokká nem teendik. Ugyanis mindjárt az említett (1)839-ik év novemberében itt talált kántorom Lendvay Pál meghalálózván – egy Isten káromló, szentségtörő, tolvaj – és a jó Isten tudja mily gonoszságokkal rakva nem lévő egyén, Skultéty József akaratom ellen hasonló társaitól Kántornak el választatott. – Kit én azonban soha annak el nem ismervén, bár sok küzdéseim után, a csépai gonoszoknak piszkálódásaikra semmit sem ügyelvén, a nemes vármegye végzésénél fogva csakugyan másfél év lefolyása után szerencsésen kicsapattam. Ím, olvasd a nemes vármegye végzését.

„Helyes kifogása lévén a helybeli Tisztelendő Plébános Úrnak a be panaszlott kántor ellen, jelentést tévő Fejér Lajos szolgabíró úr ötet azonnal hivatalától mozdítsa el, és helyette a régi bevett és divatozott szokás szerint más alkalmas kántort választasson, megtevévén annak utána a végbe viendőkről hivatalos tudósítását.”

Kedves Utódom! Ha nem sajnálnálak, és ki utánam jövendesz, jeremiá-
adákat akarnék írni a kihíresztelt csépai nyers tömegről, azt mondanám:
hogy ez egy tudatlan, büszke, – nemes nemtelen, goromba, alávaló – min-
den törvénytelenésekre kész fajzat, melyet ha a templomban szemlélsz,
azt gondolnád, hogy a legistenfélőbb, – kilépvén azonban onnan a temp-
lom küszöbén, mintha ott sem lett volna, már törvénytelenkedni láthatod.

Itt, keveset kivéve, tiszta embert lámpással is hiába keresendesz. A tisz-
ta erkölcsök számkiűzetvék, a fellátás a divat, bár csak fél vékás földje le-
gyen is, már mint született koldus földesúrral, – szamársággal vegyített
gőgje miatt boldogulnod emberi erőt felül haladó munka. Férje és asszonya
egyformán hajlandó minden ok nélkül is megrágalmazni. Arra emlékeztet-
lek azonban, Kedves Utódom, hogy amikor e sorokat írom, semmi indulat,
kevesebbé előítélet nem dúlja keblemet, mert már 6-ik éve, hogy a püspöki
kegyes parancsnak engedve itt sanyargok. Sanyargok, mondom, mert erős
lábra és olyan állapotba helyzeni magamat, hogy a vádlásra kész csépai-
ak rajtam ki ne foghassanak, csak azzal tehettem szert, hogy nemtelen ti-
vornyáikban soha részt nem vettem, házaikat kerültem, az utcán azonban
barátságot mutatván – hivatalomban a lehetőségig pontosan eljártam – és
ebben magamnak szabályokat tétetni nem engedtem. – Szükség erős ál-
lásba helyeződni, különben rajtad igen könnyen kifognak. Experto Crede!
(=A tapasztaltnak higgy!) – Azonban a maguk tapasztalása eléggé meg fogja
mutatni jegyzésem elferdíthetetlen igazságát.

1840-ik év november havában néhai K.T. Láboss János egykori csépai
plébános, végtére a nagyvárad megyében endródi plébános és azon kerü-
let esperese, ő tudván mi okoknál indítatva lemondott ebbéli állomásáról,
Csépára költözött az általa zálogba bírt javaiba nyugalomban elvárando
az elköltözés pontját, és csakugyan a reá következő év október 26-án e
nyomorúságokkal dús életet – az örökkévalóval, mint példás pap, fel is cse-
rélni kéntelenített. El lehet a boldogultról mondani, hogy a néki adatott
girákkal Isten akarátja szerint gazdálkodott, – mert jóllehet ő azon célokat,
melyeket elérni talán erőlködve is törekedett, nem futhatta végig – de vég-
rendeletében, melynek hitelesített mását a templom archivumában a hozzá
tartozandó irományokkal együtt meg találandod, önn bűnös lelkéről – és
a szegénység terhe alatt nyögő csépai templomról igen keresztényi módon
rendelkezett. – Legyenek áldottak porai!!! (14. kép)

Ugyan az említett boldogult Plébános és alesperes Úrnak bőkezűsége-
ből szinte holta után való évben építtetett a templom háta megett álló
Sz. János kápolnája, amely csakugyan 1845-ik év május 14-én azaz húsvét
után való 4-ik vasárnap a csépai hívek számtalan sokasága előtt Szolnok
Egyház-Kerületi alesperes, Ns. Schidlik Mihály czibakházi plébános úr ál-
tal felszenteltetett – a helybeli plébános célirányos beszédet tartván. Ezen

14. kép: Régi sírkövek a) Láboss János plébános, 1840.
b) Faragó József siremléke, 1836., a legrégebb sírkő a csépai temetőben

kápolnára 50 forintokat küldött a boldogult alapító N.T. Láboss János úr a helybeli plébános által az Ájtatos Alapítványok Fő Tiszt. kezelőjéhez kamat végett. – A nyugtátványt a templom tárában fellelheted. Valamint az örökös misékről szólót is.

A sertés ólat alapjaiból e sorok írója építtette 1844-ik évben. – A régi kutat idősb Rády István akkori hadnagy 1845-ik év június havában újra felrova, és a régi kerek helyett én gémesre vétetni célszerűbbnek találtam.

A templom tornya egészen újonnan, teteje pedig csak kifoldoztatván, valamint kívül-belül kimeszeltetett, nem különben új haranglábak készíttetek az 1846-ik év tavaszának kezdetével. – Szinte ezúttal a parochiális épület újdonna fedetett, kéményei kijavítottak, a padlás jó vastagon ki tapasztatott, a folyosó, mely 7 oszlopokon áll, ugyanekkor keletkezett, az ablakok egészen új kellékekkel láttattak el, illően festetődven a zsalugátek és a téli ablakok is, az ebédló, melyből a régi zöld kályha kivettetett, új sár kemencével és padolattal javított.

Ugyanezen 1846-ik év május hó 13-án a parochiális nagy kert mellett létező kereszt, melyet T. Czucz András bíró és közbirtokos Úr készíttetett, az újdonna kijelölt és körülárkolt temetővel együtt N. T. Schidlik Mihály kerületi alesperes és cibakházi plébános úr által felszenteltetvén, mind a kettőnek célját egyházi beszédében kifejtette a helybeli plébános Beniczky Móricz. – Mire nemsokára ugyanis, szinte május hó 26-án itt Csépan, ami még soha ez előtt nem volt, legalább a most élők emlékezetére, egyházkerületi gyűlés tartatott, a szent beszédet F.T. Bánó Imre ekkori segéd lelkész úr szavalván el.

A régi fekete pluviálé (temető palást) igen elavulván, a helybeli plébános káptalan helyettesi engedményénél fogva újat szerzett a templom pénztárából, valamint egy igen csinos pixist is, melyben a betegekhez az Úr Szentséges Teste és az utolsó kenet szent olaja vitetik. (15. kép)

Amit a csépaiak régen óhajtottak, csakugyan megtörtént! Ugyanis néhai NS Kasza András végrendeletileg 600 forintokat az újonnan készítendő torony órára hagyván, minekutána az említett 600 forintok egynéhány évekig kamatra kint lévén annyira gyümölcsöznének, hogy a megkívántató 1000 forintok kikerülnének, 1847-dik év április hó 14-én tökéletesen el is készült az, és ezen a napon 11 órakor emlékeztete verésével mindnyájunkat arra, hogy valamint az idő múlik, úgy az ember élete is múlandó. – Az említett órát Krenczer Mihály szolnoki művész készítette NS Sárközy János hadnagyságában. Ugyan ennek idejében javíttatott ki a templom és a parochia is.

A csépai segéd pap fizetése Ófelségének március hó 26-án 1846-ik évben 4676 szám alatt kegyes határozata következtében 100 pengő forintokban határozott meg, az erről szóló káptalan helyettesi levél az irattárban található meg.

Horváth István kora

Beniczey és micsinyei Beniczky Móricz, miután tizenkét évig vezette a csépai egyházat, 1851. november 9-én, a haldoklók szentségeit Bajnóczy Sándor káplán kezéből fölvéve, 50 éves korában hosszas betegség után elhunyt.

A plébánia ideiglenes adminisztrátora Boross Károly félegyházi káplán lett. Az újonnan kinevezett, és 1851. december 8-án beiktatott váci püspök, Roskoványi Ágoston 1852. február 17-én Horváth Istvánt, a váci Szt. Miklós plébánia káplánját nevezte ki csépai plébánossá. Ő hivatali esküt 1852. május 8-án szülőhelyén: Csongrádon, a fópásztori látogatást tartó püspök kezébe tette le.

A beiktatás 1852. május 30-án ment végbe.

A plébános megérkezésekor mind a plébániát, mint a templomot a legelhagyatottabb állapotban találta. (Parochus et Ecclesiam et parochiam in statu desolatissimo invenit.) A torony ledúlással fenyegetett. A megrepedt nagyharang szinte zokogó, síró hangot adott. A plébániáról köröskörül lehullott a vakolat, a tető zsindelezése tönkremenve, a gazdasági épületek düledezőfélben, a kerítés romlásnak indulva. Az új plébános a püspökhöz fordult támogatásért. A püspök a plébánia és a hozzátartozó épületek tartozására 816 forint 16 krajcárt folyósított egyházmegyei pénzekből, de azzal a feltétellel, hogy a csépai vezetőség írásban megígéri: a püspök adományát nem tekintik kötelezőnek és nem formálnak rá jogot a jövőben, sőt

elismerik, hogy a plébánia és a hozzátartozó épületek karbantartásáról ők kötelesek gondoskodni. Most a szegénység akadályozza őket ebben, de a fölmerülő munkákat és szállításokat most is vállalják.

Ilyen alapon a plébánia és a hozzátartozó épületek renoválása 1852. június 1-re elkészült, július 16-ra pedig az új istálló is teljesen készen állt. Az építkezés költsége 838 forintot tett ki, amelyből 19 forintot a plébános fedezett.

Nemes Gyüre István csépai közbirtokos, Csernus Klára férje végrendeletileg 1503 forint, 54,5 krajcárt hagyott a nagyharang újraöntésére. Fia, Gyüre Pál 1852. június 12-én 1000 forintot át is adott a plébánosnak erre a célra. A nagyharangot Schaud András pesti harangöntő öntötte újra. A keresztre feszített Krisztus, Szűz Mária és Nepomuki Szent János képével díszített, megnagyobbított harang 1852. július 17-re készült el, a következő felirattal:

Eredetemet Csépa nemes Kath. községtől 1827-ben, Jelen
alakomat KS Gyüre István kegyes adományából nyertem
1852-ben. Öntötte Schaud András Pesten.

A községi bíró és jegyző Pestre utaztak, hogy megnézzék az újraöntött harangot, majd vasúton Szolnokra szállították, onnan július 15-én szekéren haza vitették. 1852. július 17-én a püspök, titkárával Sós Józseffel, Schidlík Mihály kerületi esperes, cibakházi plébános és Páter Schaffner Ágoston szolnoki ferences kíséretével d.u. 1/2 5 órakor Csépara érkezett főpásztori látogatásra. A templomban elvégezte az előírt imádságokat, majd a templom ajtaja előtt elhelyezett harangot ünnepélyesen fölszentelte a keresztre feszített Krisztus, a Boldogságos Szűz Mária, Szent Jakab apostol, Szent Anna és Nep. Szent János tiszteletére az egész nép jelenlétében. Ezután a plébániára ment, s kegyesen fogadta a csépai és szelevényi hívek tisztelgő küldöttségét.

Ezalatt a plébános rendelkezésére fölemelték helyére a harangot, s július 18-án fél 8 órakor, amidőn a püspököt ünnepélyesen a templomba kísérték, először szólalt meg kellemes hangon. Így alig harmadév alatt sikerült megvalósítani mindazt, amit megérkezésekor a plébános tíz év alatt sem remélt elérni. A harang Pestre szállítása, újraöntése, megnagyobbítása, visszaszállítása és helyére fölvevése 991 forint, 55 krajcár költséget igényelt.

Az említett július 18-án a főpásztor csendes misét mondott a templomban, a plébános prédikációja után megkeresztelte a morvaországi Trebischen született, zsidó származású orvost: Tauszig Lipótot, akit a plébános készített elő. Majd a hívek között végzett vizsgálat után 1200 hívőnek szolgáltatva ki a bérmálás szentségét. A szertartások déli 1 óráig tartottak. Azután

a püspök a plébániára ment, ebéd után pedig az iskolába, ahol több mint egy órát töltött, kikérdezte a gyermekeket, s örömmel hallgatta feleleteiket. Majd öt óra után kocsira szállt, s Alpár felé távozott.

Röviddel ezután újabb ünnepségekben volt részük a csépai híveknek. Az újonnan kinevezett plébános július 25-én, pünkösöd u[ntáni] 8. vasárnapon a templom védőszentjének, Szent Jakab apostolnak ünnepén lett ünnepélyesen beiktatva. Az új plébános kérésére a főpásztor engedélyével a beiktatást nem a kerületi esperes, hanem Vásonkői gróf Zichy Hipolit sümegi apát, a váci Szent Miklós templom plébánosa, a Szegények Intézetének előljárója, és a káptalani iskola igazgatója végezte – Hermann József váci kánonok, Divéky László váci káplán, valamint Gecse András monori plébános, Schidlik Mihály cibakházi plébános kerületi esperes, Virter Lajos csongrádi plébános, Bajnóczy Sándor csépai káplán, Czibulka Kristóf csongrádi káplán és nagyszámú hívősereg jelenlétében. Ő tartotta a szentbeszédet és vezette a körmenetet is.

Az 1852. évben Tóth Julianna, Maródi Mátyás özvegye 40 forintos alapítványt tett, hogy azért évente két csendes misét mondjanak (február 16-án és 17-én) férje lelki üdvéért. Ugyanebben az évben NS Gyüre István 80 forintos alapítványt tett, hogy apjának lelki üdvéért halálának évfordulóján (április 16-án) koporsós gyászmisét mondjanak.

Ugyancsak 1852-ben Mészáros István és felesége: Farkas Apollónia, Nagy Pál és felesége: Eszes Erzsébet a kürti Korhány szőlőben keresztet és harangot állíttatott. Ezek megáldását a kerületi esperes végezte 1852. május 3-án, szentbeszédet pedig a plébános tartott az összesereglett hívekhez. Hogy a keresztet a veszedelmektől is megvédjék, az alapítók 20 forintot adományoztak a karbantartásra.

Mivel a templom belseje szomorú képet mutatott, a püspök érkezésére úgy-ahogy rendbehozták. A plébános gyűjtést határozott, annál inkább, mivel az egyház pénztárát 840 forint terhelte tartozásként; az új ablakok készíttetésének díja. A gyűjtés 23 forint 47 krajcárt eredményezett. Ebből a pénzből szőnyeget vásároltak a főoltár lépcsőjére, s vörös bársonyt a trónus bevonására. A Mária Társulat pénztárából 32 forint költségen renoválták a két angyalzsobrot. Gyüre István 40 forintos adományából 26 forintért új miseruhát, 14-ért pedig tömjénezőt és tömjéntartót vásároltak. Zarnócz János özvegye szépen díszített oltárterítőt készített a főoltárra.

Az 1853. év nyarán renoválták a templom tornyát. A keresztet augusztus 31-én d.e. 10 órakor tűzte fel Krizsek Márton ácsmester a nép örömrivalgásától kísérve. A kereszt alatti gömbben a következő iratot helyezték el:

„Az utó kornak emlékül! Ezen csépai rk. sz. Egyháznak tornya a fa művet illetőleg egészen új anyagokból készült a megváltás után 1853.-ik év augusztus és szeptember hónapjaiban. Krisztus Anyasz. Egyházát IX. Pius Őszentsége, Magyarországot I. Ferencz József Őfelsége, a Váci Megyét pedig Roskoványi Ágoston Őméltósága szerencsésen kormányozván. Csépa, és az hozzá tartozó Szelevény, Tisza Ugh és T. Sas fiókegyházak rend szerinti lelkésze n.t. Horváth István, segédlelkész t. Bajnóczy Sándor, helység bírása: Barta János, jegyzője: Ajtay László, tanácsnokai pedig: Kanyó János és Csernus János, rendes tanító:

Vajdovics János, kántor: Takácsy János, egyházfi: Horpácsy István, végre harangozó: Tóth János lévén. A költségek ekép fedeztettek:

- I. Fönt tisztelt váci Püspök Őméltósága a megyei alaphól kegyes volt adni 1000, azaz egyezer,
- II. a csépai egyház pénztárából fizettetett 100, azaz egyszáz,
- III. a hívek adakozásából 100, azaz egyszáz – összesen 1200 forint pengő pénzben.

Építette pedig ezen tornyot Cacciari Alajos váci ács mester úr. Feltűzetett a kereszt Krizsek Márton váci ács pallér által 1853. augusztus 31.-én délelőtt 10 órakor.

Utód, ki e sorokat valaha olvasandod, zárd ájtatos imáidba azoknak lelkét, kik e torony építéséhez áldozataikkal járultak. Kelt Csépan, 1853. aug. 30.-án.

Horváth István.”

Az építés érdekessége, hogy a lebontott torony gömbjében talált irat szerint a korábbi javítás 1813-ban történt, Horváth István születésének évében.

1854-ben Schaud András pesti műhelyében újraöntötték a legkisebb harangot.

Még 1853-ban rendezték a plébános sürgetésére a kántortanító javadalmasát, s azt 300 forintban állapították meg, ehhez számítva tanulónként 30 krajcárt. Ezután pályázat útján négy jelentkező közül Vajdovics János szecsői segédtanítót választották meg kántortanítónak, s új kántorlakás is épült. Elhatározták a fiú és leányiskola szétválasztását, de ezt csak 1856-ban sikerült megvalósítani.

A szelevényi templom építése

Horváth István plébános Csépara érkezésekor leginkább a szelevényiek sorsa miatt aggódott, mivel ott nem volt iskola, sem templom, a nevelés tekintetében minden eszközt nélkülöztek, ezért erkölcsileg a legromlottabbak voltak („ideoque moraliter erant corruptissimi”). – Ezért először is iskola létesítésére törekedett. A helység vezetőivel és a főpásztorral folytatott megbeszélések alapján az első évben csak a létesítés tervét tudta biztosítani. A Gondviselés pártfogót adott neki néhai Bogyó János szelevényi közbirtokos özvegye szül.: Marton Anna személyében, aki fogadalmat tett, hogy a kicsiny helységben templomot építtet Szent Anna, a Boldogságos Szűz Mária anyja tiszteletére. A püspök 1853. szeptember 24-én kelt 2227. sz. leiratával engedélyezte az építkezést, s a káptalani pénztárból az erre a célra őrzött 1400 forintot kiutalta. A püspöki leirat arról is intézkedett, hogy a szelevényi hívek lelki gondozását a csépai plébános lássa el, s ha az új templom felépül, minden hónap harmadik vasárnapján szentmisét tartson. A szelevényi hívek gondoskodjanak megfelelő oda- és visszaviteléről, javadalmazásáról, s ez utóbbit foglalják szerződésbe.

Vasárnapi Újság 1862. évf. 47. szám, 555. oldal

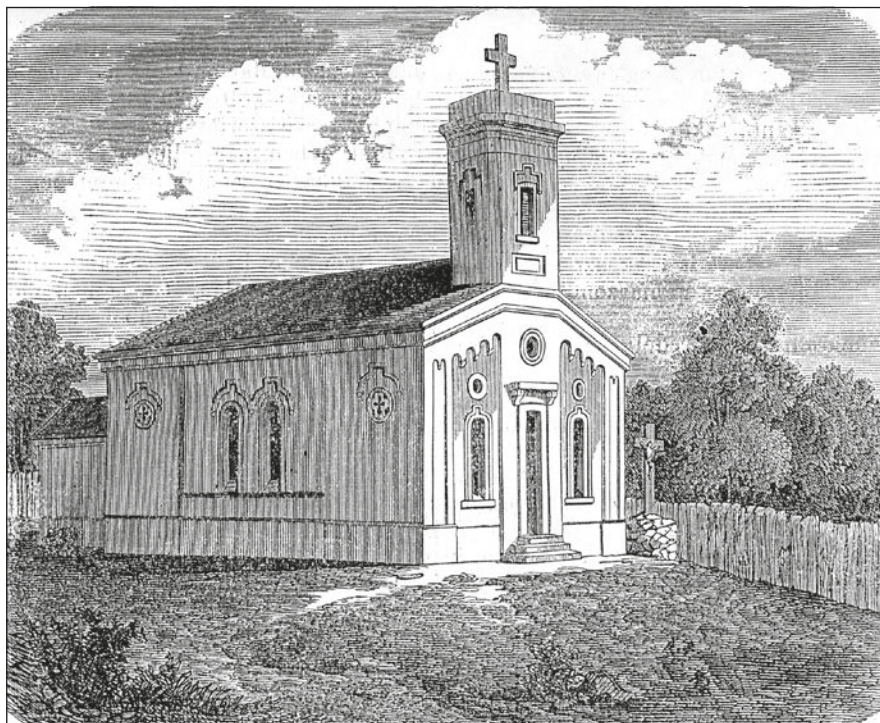
„A szelevényi templom

A vallásos kegyelet hazánkban is számos épületet hozott létre, melyek ugyan – néhány jelesebb kivételével – nem versenyezhetnek a külföld, – az e tekintetben oly gazdag Francia- és Németország nagyszerű építészeti műremekeivel, de itt-ott eléggé csinosak és érdeemesek arra, hogy velők megismerkedjünk.

Ilyen a többek közt a jelen képünkben közlött csinos kis kápolnának inkább, mint templomnak nevezhető építmény is.

Szelevény Hevesmegyének tiszántúli, mondhatni a központtól legtávolabb részén fekszik, Nagyunság tőszomszédságában, Kun-Szent-Mártonhoz félórányira délre, a Tiszától pedig, melynek egy ága hajdan erre folyt, mintegy két óra járásnyira.

Nem régen még pusztá volt, hol eleintén egyedül a Marton nevezetű család lakott mint saját birtokán; de utóbb a család újabb tagjai házasságok által szaporodván, s számos rokoncsaládra oszolva, mind jobban megkedvelték e helyet, mindnyájan itt telepedtek le, s igen csinos falusi lakokat építettek maguknak. Így folytonosan növekedve, lassankint tekintélyes földbirtokossággá, compossesoratussá nőtte ki magát, a csupán osztályos

16. kép: A régi szelevényi templom, a Vasárnapi Újság metszete, 1862.

atyafiakból álló község. Megszaporodván ekképen a lakosság, az 1851-ben bekövetkezett rendszer alatt rendes községgé, faluvá emeltetett, de egyszerűségi elkerülhetlen szükségé vált az istenisztelet rendes gyakorlása végett templomot építeni.

E szükségtől áthatva, itteni földbirtokosnő özvegy Bogyó Jánosné, szül. Marton Anna, jelenleg 84 éves asszonyság, e templom építését saját költségén eszközölte 1854-ben, a midőn a szolnoki építész terve szerint megkezdett az építés, és a reá következő 1855-ik évben már teljesen elkészült s felszenteltetett a kápolna.

Egyházi igazgatás tekintetében a szomszéd csépai anyaegyház és plébániához tartozik, melynek filiáját képezi, s evvel együtt a váci püspökség főhatósága alatt áll.

Nem lehet itt a kegyes alapítóné után a jólelkű adakozók egy valóban ritka példányát meg nem említenünk, ki bár szegény sorsú lévén, mégis a szolgálatából megtakarított minden pénzecskéjét, szülőhelye iránti szeretetből, az újonnan épült templom felszerelésére ajánlá fel. Ez összegből

a templomban egy díszes Mária-szobor készítettett, és a templom egyéb szükségleteire szánt tárgyak vétették, úgymint zászlók, halotti koporsó stb.

Az ily szegény sorsú derék adakozónak adománya kétszeres értékkel bírván, annyival nagyobb elismerésre érdemes, s bár az igaz szívből eredő jótettek nem szorulnak dicséretre, mégis méltó, hogy a derék adakozónó, özv. Szántó-Baranyi Juliánna nevét a később idők számára e lapokban följegyezzük.

Zombory Gusztáv”

Az alapító özvegy kegyes szándéka ezután megvalósult. Megkezdődtek az építkezés előkészületei, s miután az alapot lerakták, Horváth István püspöki felhatalmazással 1854. augusztus 22-én megszentelte a templom alapkövét. A szertartáson mind az anyaegyházból, mind a filiákból sok népvett részt; Suhajda Károly csépai káplán és Simon József II. éves teológus asszisztált. Szentbeszédet a plébános mondott. Az alapköben a következő latin nyelvű iratot helyezték el:

„Lapidem hunc angularem, Ecclesiae Praedii Szelevényiensis, quam in honorem S. Annae, Matris B. Virginis D. Anna Marton denati condam nobilis Joannis Bogyó, compossessoris localis vidua, praeter 1400 florenos, qui ex antiquis in hunc finem facta, atque sub administratione ven. Capituli vaciensis existente fundatione resoluti sunt, propriis sumptibus, 4100 florenos excedentibus erexerat, e gr. praelatiali indultu benedixit R. D. Stephanus Horváth parochus csépaensis, cui praedicta possessio adfiliata est.

Anno reparatae salutis 1854. die 22-a mensis augusti, assistentibus R. D. Carolo Suhajda cooperatore csépaensi, et Josepho Simon clerico Almae Diocesis Vaciensis theologo in II-um annum candidato, inspiciente ipsa benefactrice D. Anna Marton, et omni populo, Universalem Christi Ecclesiam SS. Patre Pio IX, Diocesem Vacientem Illustrissimo ac Reverendissimo D. Eppo Augustino Roskoványi de Eadem, Regnum vero ipsum Hungariae Francisco Josepho I-o Austriae Imperatore feliciter, ast inter difficillimas propter bellum Russo-Turiscum sollicitudine gubernante, munus iudicis Szelevényiensis Michaele Hornyák, notarii T. Andrea Mészáros, directoris autem Compossessoratus D. Julio Balogh de Galantha subeuntibus.”

A szelevényi birtokon Szent Anna, a Boldogságos Szűz Mária Anyja tiszteletére épülő templom költségeire néhai nemes Bogyó János szelevényi

közbirtokos özvegye: Marton Anna – a váci káptalan pénztárában e célra őrzött 1400 forinthez saját vagyonából 4100 forintot meghaladó összeget adományozott. A templom alapkövét az egyházi főhatóság kegyes engedélyével Horváth István csépai plébános szentelte föl, akihez ezen említett terület tartozik.

A megváltás 1854. esztendejének augusztus 22. napján Suhajda Károly csépai káplán és Simon József II. éves váci teológus segítségével a nagylelkű jötevő és az összesereglett nép jelenlétében, amikor Krisztus Egyházát IX. Pius pápa, a váci egyházmegyét Roskoványi Ágoston püspök, a Magyar Királyságot I. Ferencz József, Ausztria császára az orosz-török háború vészterhes idejében szerencsésen kormányozta, a szelevényi bíró Hornyák Mihály, jegyző Mészáros András, a közbirtokosság vezetője Galánthai Balogh Gyula volt. (17. kép)

A templom még abban az évben tető alá került, a következő évben pedig annyira fölépült, hogy a plébános engedélyt kérhetett a megáldásra és használatba vételre. 1855. augusztus 26-án Haulik József apát kanonok s csongrádi esperes megbízásból a nép örömeire ünnepélyesen megáldotta e templomot – a plébános, Simon József és Palotay László teológusok, Báder János és Ferdinánd közreműködése mellett. A szomszéd helységekből is nagy számban összegyűlt és szentgyónást végző nép lelki épülésére Suhajda Károly káplán tartott szentbeszédet.

A szertartás után Marton Anna mindannyiukat vendégül látta.

A plébános világosan látta, hogy a rossz erkölcsök terjedésének megakadályozására a templom építése önmagában aligha lehet elegendő. Ezért arra törekedett, hogy itt iskola épüljön. Szándékának azonban sok akadálya merült föl; elsősorban az iskolába kerülő gyermekek szüleinek szegénysége. De segítőtársa akadt Bonyhád Imre kerületi alispán személyében, aki a szelevényi iskola építésébe bevonta az istvánházi és gyalu-pusztai közbirtokosságot. Így az építés 1854-ben megkezdődött, s 1855 júniusában

17. kép: A régi szelevényi templom, épült 1854-ben (fénykép a 20. század elejéről)

befejeződött. Az 1855. február 15-én 426. sz. alatt kiadott főhatósági engedély, amely az új tanítói állás javadalmazását rendezte, megalapította az új kántortanítói állást. Az eddig a csépai kántort illető stólarészesedéből és a közbirtokosság hozzájárulásából körülbelül 240 forintot kitevő javadalomra pályázat lett hirdetve, s azt Maikráb József túrkevei tanító nyerte el. Őt az egyházi főhatóság 1855. május 15-én kelt 1170. sz. iratával szelevényi kántortanítónak nevezte ki. Gajzágó Lukács szolnoki kerületi esperes iktatta őt be július 9-én, s fölszentelte az új iskolát. Ez alkalommal a plébános beszédet mondott.

Miután a szelevényi templom fölépült, s 400 forint megmaradt, az összeget egyházmegyei kezelésre bízta a templom fönttartására. Erre a célra Novákovics József szelevényi közbirtokos 1855. december 20-án végrendeletileg 1000 forintot hagyott. Úgy is végrendelkezett, hogy 200 forint kamatjából a csépai plébános évente 16 misét mondjon az ő lelki üdvéért misealapítványként – mindaddig, míg Szelevényen lelkészség nem létesül. Akkor az alapítvány a szelevényi lelkészségre száll át.

A szelevényi templom alapítója arra is törekedett, hogy azt minél szebb fölszereléssel lássa el. Gondoskodott kehelyről, miseruhákról, miseingekről, karingről, misekönyvről, új harangról, a megrepedt régit pedig újröntette. Más jótevők is jelentkeztek. Marton Péter monstranciát, színes ministránsruhákat, Balogh Gyula fekete ministránsruhákat, Novákovics Krisztina új miseruhát adományozott teljes fölszereléssel. A plébános által beszerzett anyagokból Suhajda Károly csépai káplán gyóntatószéket készített.

A szelevényi kis harangot és a csépai legkisebb harangot 1855. június 2-án szentelte föl a Szentesen főpásztori látogatást tevő püspök az óranyalok tiszteletére.

Az egyházi főhatóság jóváhagyta a csépai plébános szelevényi javadalmazását 36 forint összegben.

Miközben Szelevényen ezek történtek, a csépai egyházra is gondot kellett fordítani. Faragó Imre hajdani egrí esküdt és neje: Zeiler Julianna 1849-ben végrendeletileg 200 forintot hagyott a Nepomuki Szt. János oltár díszítésére. 100 forintot pedig misealapítványra tettek azzal a meghagyással, hogy Nepomuki Szt. János ünnepének nyolcadában énekes gyászmisét mondjanak az ő és hozzátartozói lelki üdvéért, s az év folyamán még négy csendes misét mondjanak.

Továbbá ifj. Gyüre István 750 forintot hagyott, hogy abból 200 forintot új orgona készítésére, 100 forintot a főoltárkép renoválására, 250 forintot misealapítványra (évi négy gyászmisére) 200 forintot a szegények gyámoltására fordítsanak. A püspökség a végrendelet föltételeit jóváhagyta, kezelését a plébánosra bízta.

Ugyancsak 1854-ben Nagy Pál és felesége: Eszes Erzsébet és a csépai hívek a templom mellett kőkeresztet állítottak 180 forint költségen, 24 forintot pedig a karbantartásra hagytak, amely összeg a váci kegyes alapítványokhoz lett felküldve. A főhatóság engedélyével a plébános az új keresztet szeptember 4-én szentelte föl ünnepélyesen, s a hívekhez szentbeszédet intézett. (18. kép)

Mivel a csépai templom tetőzete nagyon megromlott, a plébános a püspökhöz folyamodva elérte, hogy egyházmegyei alapból 1050 forintot nyerjen, s ezért az összegért Korponay Mátyás szolnoki ács a zsindelezést és a tetőszerkezetet 1856. májusában megjavította.

1857-ben nem történt más említésre méltó esemény, mint hogy Horváth István plébánost a püspök szeptember 16-án kelt rendelkezésével a szolnoki kerület esperesévé nevezte ki. Müller Mihály csongrádi főesperes október 20-án, kerületi gyűlésen iktatta őt be a terhes tisztségbe.

1858. május 20-án, miután hat évet és két hónapot Csépan töltött, Horváth Istvánt a püspök 1344-es iratával Cibakházára helyezte, s ő kedves plébániájáról szomorú szívvel távozva, elfoglalta hivatásának újabb állomását.

18. kép: Nagy Pál keresztje, 1854.

Entzinger Ignác 1858-1895

Horváth István szolnoki kerületi esperes Cibakházára történt áthelyezése után Entzinger Ignác ceglédi ideiglenes adminisztrátor került Csépara plébánosnak 1858. május 7-én, aki új helyét május 20-án foglalta el.

A szolnoki kerületet látogató Roskoványi Ágoston püspök június 6-án több mint 600 bérmálkozót erősített meg a bérmálás szentségével. A plébános beiktatása július 26-án történt. Az új plébános a főoltár, a szószék és a Mária szobor rendbehozatalára sajátjából 40 forintot költött. („Parochus squalorem arae majoris s. suggestus et statuae B.V. Mariae detigere cupiens, proprio aere dicta obiecta – 40 fi. – exornari curavit.”) A következő év márciusában három szobát kifesttetett és a külső udvart bekerítettte.

Csernus Krisztina, néhai Sárközy Ferenc csépai bíró özvegye 1860-ban 130 osztrák forintot adott a plébánosnak baldachin készítésére, azzal a meghagyással, hogy a fönnmaradó összeget a templom céljaira fordítsák. A piros bársony baldachin 130 forintba került. Ebben az évben a templomi gyertyák, olajok és tömjén vásárlásra, s kerítés készítésére a plébános 237 forintot költött sajátjából.

1860. júliusában Marton Anna a szelevényi templom részére 80 forint költségen fehér baldachint adományozott. Ugyanekkor Baranyai Julianna is készíttetett egy fehér baldachint, mivel nem tudott Marton Anna szándékáról. Baranyai Julianna két fehér lobogót, körmeneti keresztet, hat darab fából készített fekete gyertyatartót és egy Mária szobrot adományozott a szelevényi templomnak körülbelül 150 forint értékben.

Ebben az időben a csépai plébános Entzinger Ignác, káplán: Schneider György, csépai kántor: Kovácsics Béla, segédtanító és segédkántor: Urbanovics József, fiúiskolai tanító: Csilling Imre, szelevényi kántortanító: Majkráb József, csépai bíró: Barta József, jegyző: Szepitkó János, szelevényi bíró: Imrey László volt.

Schneider György káplán helyére 1860. szeptember 19-én csere útján Bedross János került Majsáról.

1861. januárjában Horváth István cibakházi plébános, szolnoki kerületi esperes, előbbi jegyesére, a Csépai Egyházra emlékezve, egy új – piros és aranszínű virágokkal díszített palástot, s egy talpas feszületet ajándékozott a templomnak. Februárban a plébános a melléképületre új tetőt csináltatott. A plébános, látva a káplánszoba szörnyű állapotát, azt júniusban megnagyobbította és rendbehozatta, a hátsó kertet téglakerítéssel kerítette, a lakásban és kertben javításokat végeztetett.

Júliusban Marton Anna a szelevényi templomnak szertartáskönyvet és gyászmisekönyvet vásárolt.

Csernus Krisztina 50 forintot adott piros miseruhára. Egy tisztaügi özvegy: Szira Erzsébet két lila térítőt adott a csépai templom mellékoltáraitra.

1862. májusában Gas Mátyással kijavították a plébánia tetőzetét. E célra a püspök 204, a plébános 100 forintot adott. A kerítést is kijavították.

1862. június 24-én az egyházmegyét látogató Peitler Antal József váci püspök d.u. 5 órakor Csépara érkezett Müller Mihály kanonok, Horváth István kerületi esperes, Huszár Antal, Makáry István, Kanda István és Sántó Ágoston újonnan kinevezett sári plébános kíséretében. A főpásztort a templom ajtajában a plébános Mészáros József káplánnal együtt fogadta tömjénezővel és szenteltvízhintővel kezében. Incenzálás után a püspök szenteltvízzel meghintette a papságot és a népet, majd a kar éneke közben a főoltárnál elkészített térdeplőhöz vezették. Itt imát mondott, a kar elénekelte az antifónát, a plébános pedig a püspökért vala könyörgést. Ezután

a főpásztort ünnepélyesen a plébániára kísérték. (19. kép)

A következő napon 8 órakor a püspököt a templomba kísérték, s ő csendes-miséét mondott, sok hívőt megáldoztatott. Evangélium után Santhó Ágoston újonnan kinevezett sári plébános letette a püspök kezébe a hivatali esküt. Mise után a püspök karinget és palástot véve szentbeszédet tartott, majd megbérmált 275 gyermeket és felnőttet. A bérmálás után a püspök a plébániára ment. Az ünnepi ebéden tizenegy pap vett részt, polgári személy nem volt. Délután 4 órakor, miután a plébános és a kerületi esperes megköszönte a látogatást, a főpásztor Szelevényen át, ahol a templomot megnézte, Kunszentmárton felé Szentesre távozott, s ott másnap bérmálást tartott.

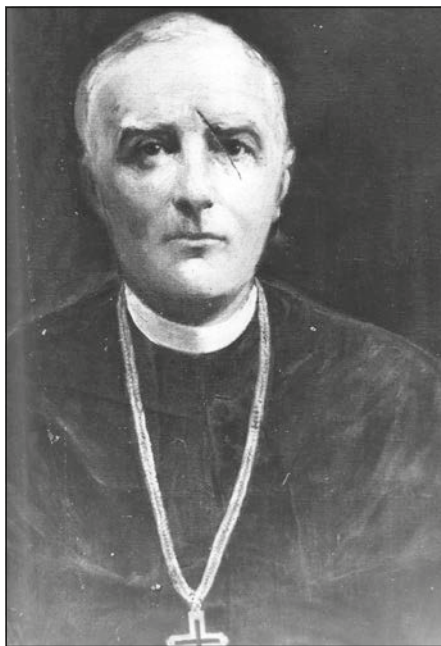
A püspök látva a csépai templom szegénységét, egy miseruhát ajándékozott a templomnak.

1863. márciusában Csernus Krisztina, Sárközy Ferenc özvegye egy fekete palástot és miseruhát vásárolt. Kanyó Krisztina, Szepitkó János jegyző felesége fekete díszítésű bársony burzát ajándékozott a szent útravaló betegekhez vitelére. Dudás László csépai lakos hat fekete gyertyatartót adott a templomnak.

1863. április 29-én Molnár Gábor tanítót a kerületi esperes beiktatta Jaczó Sándor káplán, Barta József bíró, Szepitkó János jegyző és Horpácsi István harangozó jelenlétében. A tanító fizetése 300 forintban lett meghatározva.

Ezidőben javításokat végeztek a plébánián, kántorlakáson és iskolán. Júniusban temetkezési társulatot alakítottak, amely rövidesen 539 tagot számlált. A társulat tagdíjat igényelt, tagjainak juttatásokat nyújtott.

Június 2-án elhunyt Nagy Pál, aki a templom melletti keresztet állíttatta, s végrendeletileg 1000 forintot hagyott új orgona készítésére. Ugyanő korábban a kürti Korhányban kőkeresztet és Mária szobrot is állíttatott. Halála után özvegye új terítőt készíttetett a fájdalmas Szűz szobrához.

19. kép: Makáry István, káplán 1856-1857.

1863. szeptember 3-án d.u. 3 óra körül az erős széltől táplált tűzvész a Tabánban 22 házat és 7 gazdasági épületet elpusztított. Ugyanez év februárjában 3, márciusában 2 ház égett le a plébánia közelében.

Augusztus 3-án a tiszaugi kápolnában újmisést mondott Morbitzer Gyula 35 éves esztergomi megyés újmisése. Kézvezetője Entzinger Ignác volt.

December 13-án a községben óriási vihar pusztított, s minden házat megrongált. Megrongálódott a templom tetőzete is. Ebben az évben szárazság sújtotta az ország szinte egész területét. Ami a szárazságban megtermett, azt a viharok pusztították el. A természeti csapások következménye inség lett, amelyen a kormány vetőmag kiosztásával és inségkonyhák felállításával próbált enyhíteni.

1864. márciusában a pesti jótékony egyesület Csépan 600 kenyeret osztott ki a plébános és Jaczó Sándor káplán kérésére. Március 15-én a csépai és szelevényi rászorulók között 100 forintot osztottak szét.

Kanyó Krisztina karinget, Kanyó Jánosné: Tarcsányi Mária a főoltárra térítőt adott. Májusban 600 darab Pestről küldött kenyeret osztottak ki az inségesek között. A templom és plébánia tetőzetét ebben az időben Matyus István csépai ács javította.

Szeptember 7-én Havrilla Józsefné szül. Domonkos Anna két piros lobogót adott templomnak azzal a kéréssel, hogy családtagjainak és rokonaiknak temetésén ingyen kivihessék őket a temetőbe. Ezt a plébános utódai nevében is megígérte.

November 30-án a kunszentmártoni posta útján Vácra, a kegyes alapítványok pénztárába küldték Novákovics József hagyatékát kamatjaival együtt; összesen 1462 forint 56 krajcárt.

1865-ben Marton Anna 105 forintos alapítványt tett, hogy a szelevényi templomban évente misét szolgáljanak érte.

Márciusban Kovács György és neje a csépai templomban évi 2 koporsós mise végzésére 410 forintos alapítványt tett.

Májusban a község Csete Istvánnal három kemencét csináltatott a plébánián a közbirtokosság költségén.

Az új orgona készítésére Nagy Pál 1000, Gyüre István 200 forintot adott. Kovács István szegedi mester 1200 forintért 8 hangváltozatú orgonát készített, amelynek hazaszállítására Csetényi Pál, Gyükeresi András, Rády István ifj. Palotay Józseffel, Csernus János Nagy Istvánnal, Fehér József, Bibi András, Varajti Antal és id. Bálint István önként vállalkoztak. Ők április 21- és 22-én az orgonát kocsikon ingyen hazaszállították az 1803-ban készült régi orgona helyett. Az útközben fölmerült kiadások megtérítésére a fogatosoknak a közbirtokosság pénztárából 8 forintot utaltak ki.

Az orgona július 1-re lett összeállítva, s másnap, az 1000 forintot adományozó Nagy Pál lelkiüdvéért mondott évfordulós koporsós gyászmisén

szólalt meg első alkalommal. Június 1-én a mesternek kifizették a készítési díj utolsó 100 forintos részletét is. Az elszámolást a plébánia történet 85. lapján találjuk:

„Alólirott a csépai egyházban orgonát készítvén érette szerződésileg kikötött Egyezerkétszáz osztrák értékű forintokat hiány nélkül kezeimhez vettem Csépán június 1-én 1865.

Kovács István szegedi orgona, zongora és harmonium művész.

Előttem: Horpácsy István egyházi.”

Az orgona hazaszállításában a fent említetteken kívül részt vett: id. Légvári József, Oberna Pál és Sajó József.

A plébános kérelmére 1865. június 25-én Csathó Alajos kerületi esperes felszentelte az új orgonát, két piros lobogót és az elhunyt Simon József által adományozott szép Mária képet.

1865. decemberében keményfa ajtó készült a templom főajtajára és a sekrestyére, egyúttal ruhásszekrény a sekrestyébe.

Bogyó Jánosné alapítványának kamatából a szelevényi templom részére 1866. január 9-én a csongrádi temetői kápolnától 50 forintért harmóniumot vásároltak.

A plébániai könyvtár részére szekrény készült, a tornyot és a templom homlokzatát tatarozták, a templom és sekrestye padlózatát javították. A munka szervezése Horpácsy István egyházi érdeme.

Május 29-én esperes kerületi gyűlés volt Csépán. Jelen voltak: Csathó Alajos mezőtúri plébános, kerületi esperes, Palotai Ernő szolnoki ferences házfőnök, Szekeres Imre cibakházi plébános, kerületi jegyző, Nell Ferenc alpári, Moravszky János újkécskei, Dolenszki Imre tószegi, Illés Mihály karajenői, Entzinger Ignác csépai plébános és Újvári István csépai káplán, aki a Szentháromságáról mondott szentbeszédet.

Júliusban a plébánia folyosójára keményfa ajtó készült új vasalással. Ugyanekkor négy spalet készült az ebédlőre, hat pedig a vendégszobára és a cselédszobára. Júliusban befestették a templom és sekrestye ajtaját, s a sekrestyébe két széket vásároltak.

1867. október 24-én a plébános Vácra küldte kezelésre a nagyharang jövedelmét és kamatait – összesen 424 forint 50 krajcárt.

November 18-án lett felküldve az 1862. december 5-én kelt Novákovics József féle alapítvány (a szelevényi templom céljaira) – kamatostól 135 forint 20 krajcár.

Mivel a Rády András féle hagyaték kezelője: Sáros Mihály a kamatokat késedelmesen vagy egyáltalán nem fizette, a plébános jelentette a

püspöknek, majd a község vezetőségétől engedélyt nyerve, az alapítványt árverésre bocsátotta május 22-én, s azt kamatra Hornyák Ilona vállalta.

Steósszel Mária, Luby Imre özvegye végrendeletileg 210 osztrák forintot hagyott misealapítványra, hogy a csépai plébános április 4-én az ő, szeptember 5-én pedig férje lelkiüdvéért csendes misét mondjon a tisztaugri kápolnában. Horváth István cibakházi, előbb csépai plébános 100 forintos alapítványa évi egy koporsós misére szólt.

Ifj. Gyüre István orgonára tett korábbi adományának kamata és a megmaradt 10 forint, összesen 120 forint Vácra lett felküldve a kegyes alapítványok pénztárába.

A következő 1868. év februárjában ifj. Gyüre István 210 forintot adományozott a szegények támogatására, márciusban 262 forintos misealapítványt tett évi négy koporsós misére. Mindkét összeg Vácra lett felküldve.

Ebben az évben misealapítványt tettek: Tóth Julianna (42 forint) – Nagy Pálné: Eszes Erzsébet 6 koporsós misére (600 forint) – id. Gyüre István 1 koporsós misére (84 forint) – Csernus Krisztina (100 forint) – Takács János 2 csendes misére (42 forint)

1868-ban Csépa mélyebben fekvő részeit árvízveszély ellen gáttal biztosították 17000 forint költségen.

1869-ben egy fekete és egy lila palástot vásároltak, 4 miseinget, 30 kehelytörölt készítették, megjavították a használt templomi ruhákat, a nagyobb kelyhet újonnan aranyoztatták. Május elején fagy pusztította el a vetést és a kapás növényeket. Május 1-én posta hivatal nyílt a községben. Az első postamester Kovács Béla lett. Májusban 268 forintot gyűjtöttek a templom részére, ezt a plébános júliusban 133 forinttal gyarapította.

Novemberben a tanítói állásra pályázatot tartottak, négy jelentkező közül, mint legalkalmasabbat: Molnár Józsefet választották meg november 16-án, ezt a püspök jóváhagyta, s december 11-én be is iktatták őt.

1869. december 8-án megnyílt a római egyetemes zsinat. Erről a hívek oktatást nyertek. A plébános ebben az évben 100 forintot adott az iskolának, ezen egy Európa térképet, két földgömböt és bibliai képeket vásároltak. Októberben a szelevényi iskola mellett a község kutatótárát átadták. Decemberben a csépai plébánia kútját kitisztították, s új rovással látták el a község költségen.

Az 1870. év első keresztjáró napján a plébános a püspök engedélyével fölszentelte a Csete István családja által emelt keresztet.

1871-ben Bolza Mária grófnő kelyhet, miseruhát, alabástrom Krisztus testtel és Mária képpel díszített misekönyvet adott a templomnak.

1871-ben megjavították a plébánia kérését. Júliusban lélekváltság harangot vettek 100 forintért. A szelevényi kápolnát tatarozták: 280 forint költségen.

1872 februárjában miseruhát, 2 birétumot és lila-fehér stólat vásároltak a csépai templomnak. Kanyó Józsefné szül. Fazekas Ágnes február 29-én kínai ezüsthől (= alpakka) készült tömjénezőt és tömjéntartót adott a templomnak.

Márciusban Csetényi Pál piros bőrkötésű misekönyvet, Hudák János gyászmisekönyvet vásárolt a templomnak, Polner Istvánná, Horpácsi Terézia pedig betegellátó burzát és feszületet.

Április 14-én a nagymise után Dévay Miksa káplán vezetésével a nép körmenettel a temetőbe ment, ott a plébános a püspök engedélyével felszentelte a hívek által készített temetői nagykeresztet: szentbeszéd kíséretében. A keresztre a hívek 121 forint 60 krajcárt gyűjtöttek. A készíttetés költsége 86 forint 15 krajcár volt. A megmaradt összeget a püspökségre küldték.

Márciusban Rozmis István csépai lakos 100 forintért kínai ezüsthől készült örökmécsét vásárolt a főoltárhoz.

Csete István 200 forintos misealapítványa, Kovács György 410 forintos adománya és 410 forintos misealapítványa Vácra lett felküldve. Fazekas Ágnes 100 forintos és Mészáros Erzsébet 20 forintos alapítványa szintén.

Áprilisban a plébános 200 forintért meg javíttatta a gazdasági épületek tetejét.

1873. április 3-án Trájer Józsefet szelevényi kántortanítóvá választották. Ebben az évben Csépa – a hetipiacok mellett – évi négy vásár tartására nyert jogot. (A vásár napjai: április 12, július 12, szeptember 15, december 18.)

Január 22-én a plébános Zámbo Jánost fölvette harangozóknak.

Márciusban kijavították a kerítések és a Szent János kápolnát.

1873. április 23-án a püspök Entzinger Ignác plébánost kerületi esperesé és tanfelügyelővé nevezte ki. Ő azonban ezt megköszönve és szemének előrehaladó megbetegedésére hivatkozva az esperesi tisztségről lemondott. Fazekas Ágnes a két hordozható templomi lámpát felújította.

1873. augusztusában a kolerajárvány Csépan is 97 áldozatot követelt. A járvány miatt a vásárokat és a harangozást országszerte betiltották.

1873. márciusában Dévay Miksa ceglédi káplán misekönyvet adományozott szülőhelye: Szelevény templomának. Fechtig Imre báró, Tiszaug birtokosa, arannyal díszített lila térítőt adott a csépai templomnak. Ez évben lett Vácra felküldve Ribi András 100 forintos, özv. Egedi Istvánné, Balogh Julianna 500 forintos misealapítványa.

1874. április 19-én a három évvel korábban községieknek minősített csépai iskolákat ismét róm. kat. felekezeti iskoláknak nyilvánították. Ez év tavaszán a templom tetőzetét 500 forint költségen kijavították. A vállalkozó Matyus István volt. A plébánia tetőzetének javítása 180 forintba került. Október 5-án az ebédlőbe és a cselédszobába egy-egy vaskályhát vettek.

Ez évben Vácra lett felküldve Cseh Katalin 84 forintos és Gyüre Imre 200 forintos misealapítványa.

Ifjabb Kessler János, aki Lubj Máriaival kötött házassága révén Tiszaug negyedét örökölte, Pestről írt levelében – nehéz körülményeire hivatkozva – a tiszaugi kápolnában a hónap 5. vasárnapján d.e. 11 órakor tartott misék megszüntetését kérte. A plébános ennek következtében 55 forint és 6 mérő bor jövedelemtől esett.

Ezért a javadalmazásért ugyanis korábban minden hónap 5. vasárnapján saját fogatán tartozott Ugra menni, ministránsról és ostyáról gondoskodni. Ilyen alkalmakkor d.u. 5 óráig Fechtig és Bánhidy bárók látták vendégül.

1875. június közepén az elhunyt Molnár József helyére Szőke Bernátot választották meg tanítónak. Június 20-án az elhunyt Andrásfi József szelevényi kántortanító helyére Szilágyi Imrét választották meg. Ezidőtájt Strázsa Endre tápiógyörgyei plébános, abonyi kerületi esperes, egykori csépai káplán egy szép karinget, lila főoltár és szószékterítőt adott a templomnak.

1876. augusztusában a külső kertet, amelynek kerítését és termését a szomszédok jószágai állandóan tönkretették, Pekárik Lajos egy köblös földjéért elcserélték.

1876. márciusában a Tisza és Körös árvize Csépan 1500 római hold (1 = 2500 m²) őszi vetést elpusztított, 160 házat összedöntött. Szelevényen 14 ház semmisült meg. Október 9-én Tóth András káplánt Szentesre helyezték, utóda Koródi József lett Tápiógyörgyéről. Őt Csépan Schmidt János követte.

1877-ben a kerítést egészen megjavították. Ugyanakkor a folyosótól a kapuig, s onnan a sekrestyéig padlót tétetett a plébános. Az 1877-es tél nagyon hideg volt, sok hó esett.

1878. február 7-én, 5 óra 45 perckor 86 éves korában elhunyt IX. Pius pápa 52 évi pápaság után. Csépan február 20-án tartottak érte ünnepélyes gyászmisét, a következő napon pedig a megválasztandó új pápáért ajánlották föl a misét. 1878. február 12-én meghalt Leeb Máttyás 80 éves szentesi apátplébános, aki 50 évig vezette a szentesi róm. kat. híveket. 1878. február 8-án Kucsker bécsi, Simor esztergomi és Mihálovics bíbornokok Rómába utaztak pápaválasztásra, mely február 19-én vette kezdetét. Február 20-án választott 62 bíbornok jelenlétében 44 szavazattal Pecci bíbornok pápául, ki március 5-án a Sixtus kápolnában Guidi bíbornok által megkoronáztattott, s a XIII. Leo nevet vette fel. Ő 1810. március 2-án született, tehát 68. évét betöltötte, amidőn mint pápa megkoronáztatott. 1878. júniusában Matyus István a szelevényi templomot új zsindeellyel fedte be 240 forintért.

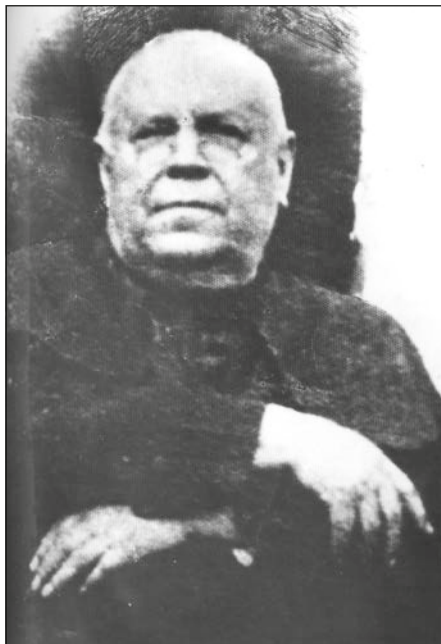
„A csépai plébánia ólját befödtem 1879. évi májusban 22 forinton. Az istálló padozata alatti csatornát téglával kirakattam, padlókkal elláttam 30 forintért, ez a saját költségeből

került ki, miután a közbirtokosságtól kérni valamit, sok kellemtelenségbe kerül, és ha tesznek valamit, azt kívánnák, hogy minduntalan traktálja őket a pap, mire nem érdemesek, experto crede kedves utódom, majd megtanít a tapasztalás, még fizetésedet se kapod meg annak idejében, azért légy előrelátó, és ne vadászd a népszerűséget, mert utóbb bánod meg, én is másképp tettem volna, ha nem ismertem volna hálátlanságukat.”

1879. év tavaszán nagy vízáradás volt, Csépan 86 ház lett áldozata. 3000 hold alsó föld még júliusban is víz alatt volt. Szeged romba dőlt, 8600 ház elenyészett. Szentés, Csongrád, Vásárhely védte magát, Tápét elöntötte a víz, Algyőt szintén, de ez továbbítatott előbbi helyéről; Gróf Pallavicini nagylelkűsége által felépülend magasabb helyen. Dorozsmán 300 ház dőlt össze. 1879-ben Csete Istvánné két fehér lobogót, Kelemen Vera szinte két fehér lobogót, 3 oltárterítőt, egy szászéki bársony terítőt, egy karinget, két aranyrámás képet ajándékozott a csépai templomnak. Az 1879. év felhősza­kadásokban, árvizekben, villámsújtásokban, földrengésekben (Etna, Vezúv kitörése), jégesőkben, öngyilkosságokban, rablásokban és sikkasztásokban bővelkedett. Az 1879. évi csépai árvízkárosultakat segélyezte a plébános, Fechtig Imre báró, Hamvay Károly, egykori csépai kántor fia, később nagyváradi megyében bé­éli lelkész és címzetes kanonok. 1879. évi április 24-én meghalt Kovacsics Béla csépai kitűnő kántor, 3 mázsát nyomott.

1879. augusztus hóban a csépai plébánia folyosóját új téglákkal oldalt kirakattam, hidraulikus prés­sel behúztam. Kellott hozzá 200 téglá, két mázsa mész, homok és agyag. Az összes költség 34 forint 80 krajcár volt. E költség Entzinger Ignác csépai plébános zsebéből került ki. Ugyanakkor készíttettem a hálósobában egy cserépdarabokból összerakott kemencét 9 forint költségen. (20. kép)

20. kép: Farkas Mihály, káplán 1878-1880.

1879. szeptember 24-ik napján a nagymise és prédikáció után Szilágyi Imre szelevényi kántortanító püspöki megerősítő levele felolvastatván, az okmány néki átadatott és megeskettetett. Azután processio rendeztetvén az új temetőbe, az szónoklat mellett Entzinger Ignác csépai plébános által ünnepélyesen felszenteltetett, püspöki engedély következtében.

1879. augusztus 20-án a csépai kántortanítói választás volt, és a nagyobb számú szavazatot Szabados József kapta, aki püspökileg ki is neveztetett, és november 16-án Entzinger Ignác csépai plébános által a nép jelenlétében, minthogy vasárnap volt, ünnepélyesen beiktattott és feleskettetett.

1880. október 5-én tartatott meg Szilágyi Imre elhalálozása következtében a kántortanító választás, és szótöbbséggel Szőke Ferenc volt jászberényi tanító választatott meg. 1880. november, december hónapok esősek voltak. Zágrábot és környékét földrengés sújtotta. 1880. decemberében Mészáros János csépai bíró leköszönt. Helyette ifj. Szvoboda Józsefet választották meg.

1881. febr. 27-én Szelevényen megújítatott az Iskolai Tanács. Április 5-én megválasztatott a csépai iskolaszék, ugyanakkor egyháztanács is alakult. Iskolaszéki, és ugyanazon tagok egyháztanácsai tagoknak is megválasztattak. Elnök: Entzinger Ignác plébános, alelnök: Vincze Endre, jegyző: Szvoboda István, pénztárnok: Kupeczky Károly, gondnok: id. Horpácsi István, tagok: Fialka János, Szombathelyi József, Rozmis Ferenc, Könyves Károly, Oberna József, ifj. Csernus János, ifj. Turi Mihály, Légrádi Péter, Barta Károly, Hányó Gergely, Barta János és Nagy István. Az 1881-es nagy árvíz Csépán lerontott 19 házat és a leányiskolát, sok jégeső és földrengés volt az országban. Kósa felosztatott, hol is a szőlőkben sok helyütt a földből felfakadt a víz. Rudolf trónörökös elvette nőül Stefániát, a belga király lányát. Ezen kerület országgyűlési képviselőül Komjáti Bélát választotta Kunszentmártonba Pólya Béla ellenében.

Csépán gyógyszerár állítatott.

1881. február 27-én megújítatott az iskolaszék. Elnök a plébános, alelnök Mészáros Endre, gondnok Hamari Pál, pénztárnok Vimmer József, tagok: Jakab Imre, Spányik János, Spányik István, Zakota József, Szűcs András, Szabó János, Stuhl Fülöp, Mihácsi János.

1881. június 5-én Entzinger Ignác plébános feleskette és beiktatta Szőke Ferenc szelevényi kántortanítót pünkösdi napján, és a rendes prédikáció után mise közben alkalmi beszédet tartván a néphez és kántortanítóhoz, evangélium után feleskette. Június végén üstökös mutatkozott. Június 27-én Csépán délelőtt próbatétel a fiúiskolában, délután a leányoknál. Június 28-án reggel Szelevényen mise, utána próbatétel az iskolában.

Csépán torony- és templomjavítás 1150 forint költséggel, mit a templompénztár és különböző alapok szolgáltattak. A püspök tekintetbe véve

a csapásokkal sújtott nép folyamodását, ez esetre a kocsi- és napszámtól, a templom kijavításánál felmentette.

1881. júniusában a plébános a dülőfélben levő plébániai kerítéseket részint újíttatta, részint kijavíttatta saját költségén.

1881. év november 9. napján 38 hiv. szám alatti levélben a váci püspöknek kamatozás végett, postai vevény mellett felküldetett 14 forint 32 krajcár a Boldogságon Szűz Mária szobrának jövőben, midőn a tőke e célra elégséges lesz kamataival együtt, a csépai rk. egyházbani felállítására vagy egy díszes arany rámás kép felfüggesztésére. Ugyanazon hivatalos levélben a csépai templom részére megszerzendő stációs képek alapjául Vácra küldetett 56 forint 87 krajcár oly célból, hogy kamatra az összeg kiadassék, és midőn a tőke kamataival együtt annyira fel fog növekedni, hogy díszes stációs képeket lehet beszerezni, a tőke kamataival együtt a megnevezett szent célra fordíttassék.

Minthogy a múlt iskolaszék egyháztanács jelleggel akart bírni, a váci szentszék a választást megsemmisítette, és új iskolaszék választást rendelt el, mely meg is történt. 1882 február végén választottak a törvényes plébános elnöklete mellett Czucz Mihály, Szőke Bernát tanító, Domján Ádám alelnök, Hamar Antal, id. Mészáros János, Tercsi József, Barta Károly, Pillér Ferenc, Nagy István, Óberna József, Kanyó Antal, ifj. Túri Mihály, Könyves Károly, Szép Alajos jegyzőül.

1882. május 6-án iskolaszéki tárgyaláson tárgy volt a leányok iskolájának építése. Végeztetett, hogy bizottság alakíttassék, mely szakértő mester által költségvetést csináltasson. A plébános az iskola építésére 50 forintot ajánlott, ami köszönettel fogadtatott. Május 7-én megállapított a párbér mennyisége 5 frt. 20 krajcárban páronként.

1882. április 19-én délelőtt, miután Szőke Bernát eddigi fitanító, ki ideiglenes csépai jegyzőnek megválasztott, tanítói állásáról véglegesen lemondott, Moravszky János esperes, Entzinger Ignác plébános, és az iskolaszék által tanítónak Szánthó Péter megválasztott, fizetése 500 frt, és az ismétlő tanító részére 50 frt, szabad lakás. A pályázók öten voltak. A választás felterjesztve a püspökhöz és tanfelügyelőhöz.

1883. május 5,6,7,8,9. fődett új zsindegyházzal, megújított szarufákkal és lécezzel a plébánia túlsó épülete, megújított és kétszer bemeszeltetett a kémény 165 forint költségen.

Minthogy Szánthó Péter megválasztott fiútanító egészségi okokból a csépai tanítóságról lemondott, a váci püspök a második helyre kijelölt Tajthi Ferencet csépai tanítónak kinevezte – kikötvén az egyévi próbaidőt, melyet ha közmegelegedésre betöltend, meg fogja hivatalában erősíteni.

A csépai leányiskola építésére öfelsége Ferencz József király 100 frt, Peitler Antal József váci püspök 100 frt Entzinger Ignác csépai plébános 50

forintot adományoztak. Az iskola földel alá került 1885 augusztus hó közepéig. Felhasználhattak a kint lévő iskolai tőkék.

1883. év végén Tajthi Ferenc fiútanító állásáról lemondván, a csépai iskolaszék Félegyházáról ideiglenes tanítónak meghívta Szenté József okleveles tanítót, aki 1884. január 2-án az állomást elfoglalta.

1884. június 12-én délután fél 5 órakor érkezett Főtisztelendő Neszveda István felszentelt segédpüspök Csépara. Negyven lovas elől lovagolt, az utcák fel valának ékesítve. Leszállt a csépai templom előtt és a plébános által a templom ajtóban fogadtatott, s oda bevezettetvén, az imázsámolyra térdelve imádkozott ezalatt a kántor énekelte: „Bemegyek szent templomdba...” Utána plébános elmondta a könyörgést. A püspök a stallumhoz ment, felöltözött, és így a nagy oltárhoz lépve áldást adott, majd a plébániára kísérték.

Másnap 7 órakor átkísérték a templomba, felöltözött, csöndes misét mondott, a szokott imák előrebecsátása után rövid, de velős beszédet mondott, utána bérmált, azt fél 11-kor bevégezte; 1129 egyént bérmált. Ezután átkísérték a plébániára böjti ebédre, s négy órakor 26 banderista előllovgaglása után Szentmárton felé eltávozott Szentesre, kedves emléket hagyva maga után.

1884. év végén a csépai iskolaszéki tagok a három következő évre megválasztottak.

A szelevényi iskolaszéki tagok 1885. évi február 15-én a következő három évre megválasztottak. Elnök a lelkész, világi elnök: Mészáros Endre, alelnök: Stuhl Fülöp, gondnok: Hamari Pál, pénztárnok: Stuhl Béla, tagok: Mihácsi János, K.Varga János, Spányik János, Jakab Imre, Polovics Mihály, Zsíros Mátyás.

A csépai plébánia épület teteje zsindegyel kijavíttatott Matyus István által 1885 májusában és püspöki engedély mellett a csépai egyház pénztárából neki 400 frt. kifizettetett.

1884. május 2-án a káptalani helynök engedélyével a plébános fölszentelte azt a keresztet, amelyet Oberna Ferenc állíttatott. A püspökségre küldött iratban Oberna Ferenc vállalta, hogy amíg él, a keresztet gondozza, halála után pedig 50 forintot hagy erre a célra.

Ugyanez év október 4-én, vasárnapi napon a plébános fölszentelte a szelevényi út melletti új keresztet, amelyet az elpusztult Czucz-kereszt helyén Simon Julianna állíttatott. A fölszentelés után elmondták a Jézus Neve litániát, körmenettel a templomba vonultak, s ott hálaadó szentségimádást végeztek.

1886. május 17-én a plébános szembetegsége miatt egykori káplánját, Dévay Miksát adminisztrátorrá nevezte ki mellé a káptalani helynök.

1886-ban Szente József fiúiskolái tanító csépai állásáról lemondott és Félegyházára ment, helyébe jött Mohács István.

1887. április 14-én a pápa Schuster Konstantint nevezte ki váci püspökké. Ez év június 3-án d.e. a csépai fiúiskolában, d.u. a leányiskolában megtartották a vizsgát a plébános, a tanfelügyelő és sok vendég jelenlétében. A Te Teumot 5-én végezte a plébános, Szelevényen június 7-én volt a vizsga. 1887. évi május hó utolsó napjaiban a plébános három szobát saját költségén 80 frt-ért kifesttetett, ugyanazon évi június hónapban a plébánia udvarban lévő kutat új rovássokkal saját költségén ellátta 44 frt-ért, és a kiszáradt kutat melyebbre ásatta.

1888. május 13-án a csépai iskolaszéket megválasztották. Az iskolaszék tagjai: Mészáros János, jegyző; Könyves Károly, Mohács István, Horpácsi József, Vincze Gergely, Balla Farkas, Nagy Imre, Görög Sándor, Szombat-helyi József, Csernus Ferenc, Szvoboda József, Czucz Mihály bíró, póttagok: Nagy Antal, Mészáros János, Hamar Antal, Dancsó Imre, Horpácsy Antal.

Mohács István, minthogy egy éven túl jó erkölcsű és tanítási szorgalma által tanítói állását dicséretesen betöltötte, 1888. június 10-én Moravszky János kerületi esperes által ünnepélyesen feleskettetett.

1893-ban Havrilla Józsefné szül. Domokos Anna a Szent Anna oltárra nagyméretű oltárképet készíttetett.

Majer László följegyzései 1899-1912

A kifürkészhetetlen isteni Gondviselés Entzinger Ignác plébánost gyógyíthatatlan elmebetegséggel látogatta meg, ami miatt a plébánia vezetésére képtelen lévén, lemondatták, még pár évig elborult elmével élt, míg végre 1898. szeptember 3-án 81 éves korában jobb létre szenderült.

Lemondása után Dévay Miksa, – ki már évek óta működött, mint ideiglenes helyettes – neveztetett ki állandó h. plébánossá, mígnem 1898. pünkösd ünnepén installáltatott, s mint ilyen 1898. december 20-án meghalt és a szelevényi temetőben levő családi sírboltban helyeztetett nyugalomra 54 éves korában.

Dévay Miksa halála után Boda János, itt működő káplánt nevezte ki az egyházi főhatóság ideiglenes helyettesé, kitől 1899. március 15-én vette át a plébánia vezetését az állandó helyettes plébánossá főhatóságilag kinevezett Majer László, ki is a plébánia átvételével magára vette a küzdelmet a legyőzhetetlennek ígérkező akadályokkal, melyek itt az egyházi és iskolaügyek rendezése körül fölmerültek. (21. kép)

Dévay Miksa halála után ugyanis az örökös két engedményese – a szentesi Bányai és a kunszentmártoni Németh kereskedő cégek – bepörölte a hitközséget a Dévay plébános 938 frt. hátralékban maradt fizetése erejéig, aminek közvetlen eredménye lett, hogy a tanítókat csak alig és késedelmesen bírtuk kifizetni, a helyettes plébános pedig két évig egy fillér fizetést sem kapott, míg végre a harmadik évben határozatba ment, hogy a két évi hátralékot öt évre felosztva fizesse ki a hitközség.

Még nagyobb küzdelem és utánjárás után sikerült az egyházi főhatóság jóindulatát oda irányítani, hogy 1899 őszén a káptalantól engedélyezett 5000 forint kamat nélküli kölcsönt iskola vételre megkapják 200 frt. évi törlesztés mellett, amely törlesztést azonban már 4 év óta fizetni nem bírják.

Újabb küzdelem az egyházi és iskolai adó rendezése körül: hosszas kérelem és többszörös jelentések után egy vegyesbizottság küldetett ki, melynek tagjai: az egyház részéről Mélt. Csávolszky József címz. püspök, egyházmegyei tanfelügyelő úr, a megye részéről Berky főügyész és gróf Almásy Imre urak, e bizottság tárgyalt 1901. szeptember 11-én a helyi községi képviselőtestület kiküldötteivel: a tárgyalás eredménye lett, hogy ugyanazon a napon a képviselő testület megszavazott 10 évre évi 2000 koronát iskolasegély címen; ezt a határozatot a lutheránusok és zsidók megfellebbezték, s végre két évi huzavona után 1905. december hóban leérkezett a miniszter döntése, amely nem engedi meg a 10 évi lekötést, hanem a segélyösszeg évenként való megszavazását követeli.

A helyi Rózsafüzér Társulat belátva, hogy nem pénzgyűjtés a célja és hogy lélekemelő dolog meglevő filléreiből az Isten házának ékesítése, buzgó aligazgatója Molnár József kezdesére elhatározta, hogy a templomban már előbb általa megszerzett Lurdi Mária szobrot üveg alá helyezetteti, amit 1901-ben 140 korona költséggel meg is tett.

21. kép: Boda János, káplán 1897-1899.

Ugyanazon Mária Társulat 1902-ben egy díszes hordozható Mária szobrot készítettett saját költségén, s még ugyanazon évben megfesthette Páduai Szent Antal képét – 100 korona költséggel, melynek perselyéből évenként szép összeget oszt ki a házi szegények között. Ugyancsak a Mária Társulat készítettett saját költségén két nagyobb és két kisebb fehér lobogót a körmenetek alkalmára.

Midőn püspökünk Őméltósága elrendelte az egyházmegyében a szent-ségimádást, ezen ájtatosság ünnepélyesebbé tétele céljából a Mária Társulat készítettett az oltárszekrény fölé egy – a legméltóságosabb Szentséget környező keret-gyertyatartót 12 gyertyára, mit gyertyákkal is saját költségén lát el. Oberna Ilona helybeli ájtatos nő a főoltárra helyezett Mária szíve és Szt. József szobrot készítettette saját költségén.

1903. évben a templomtető egyik felének újra zsindelezése vált szükségessé; a helyi lelkész helybeli mesternek óhajtotta munkát kiadni, de Najdik Ferenc oly magas árért vállalkozott volna, hogy a főhatóság a költségvetését jóvá nem hagyta, hanem Mihálovics János váci vállalkozót bízta meg, ki is 1903 novemberében méterenként 2,30 korona egységárban 943 kor. 53 fillérért bezsindelezette.

1904. február 4-án gróf Csáky Károly Emmánuel püspök úr Őméltósága az itt működő Majer László helyettes plébánost saját elhatározásából plébánossá nevezte ki és investálta.

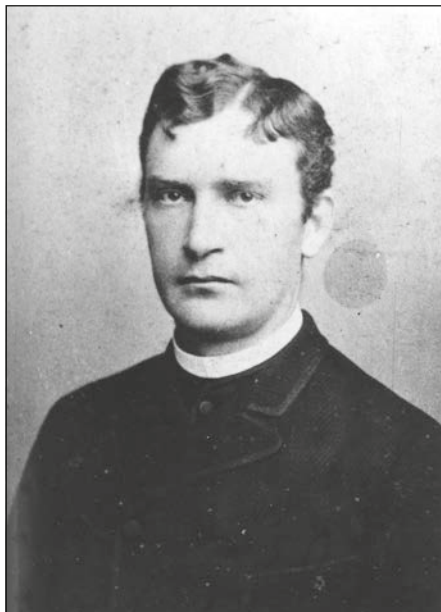
Kanyó Gergely a község Sas felé eső részén volt régi fakereszt helyén 1899. augusztus 27-én állítatott egy kőkeresztet.

A régi temetőben özv. Kocsi Gáspárné sz. Vincze Julianna készítettett egy kőkeresztet 1905. július 22-én.

1904. június 23-án a régi elromlott ún. Czucz-kereszt helyén özv. Urbán Mihályné sz. Oberna Ilona állítatott egy kőkeresztet.

1906. július 1-én Majer László helyi plébánost a püspök úr Őméltósága kinevezte h. esperessé és kerületi tanfelügyelővé. (22. kép)

A szelevényi hívek évek hosszú során át folytatott küzdelmek árán végre 1908. év elején megnyerték a helyi káplánság szervezését.

22. kép: Majer László, plébános 1899-1912.

A főhatóság Kopeczky Józsefet nevezte ki helyi káplánná, aki azonban szerencsétlen kézzel annyira összezavarta ott az állapotokat, hogy nemcsak önmagát, de az egész rég óhajtott és örvendetesen megvalósult ügyet egy évi működése alatt már-már tönkretette; – érthetetlen észjárással összevezett mindenkivel, akinek az ügyre befolyása lehetett, az előjárósággal, a képviselő testülettel, a főszolgabíróval, akinek jóakaró támogatására a kezdet legkezdetén lévő ügynek oly nagy szüksége lett volna; és így mindezek ellenére – szövetkezve a legalsóbb néposztállyal, melynek a hitközségi gyűléseken kívül sehol a világon szava nincs – ő akarta egészen új alapokra fektetve rendezni a hitközség ügyeit; megváltoztatta ugyanis az eddig érvényben volt adózási alapot és minden hitközségi terhet a birtokosokra rótt és amellet jelzett érthetetlen észjárásával arra biztatta a legalsóbb néposztályokat, hogy ne fizessenek, mert az új végrehajtási törvény értelmében senki meg nem veheti rajtuk; hozatott hitközségi ügyekben határozatokat, melyeket minden lehető fórumokon megfellebeztek, s így annyira fölszapordtak az ilyen ügyek, hogy mikor a lehetetlen vezetés rendezésére 1909. év elején kiküldetett a főhatóság által Kádár Szilveszter mindszeri plébános és vagy 90 darab aktával megjelent a helyszínen, azon meggyőződésre jutott, hogy kész akarattal sem lehetett volna az egész ügyet annyira összekavarni és lejtőre vinni, mint a helyi káplán szerencsétlen kézzel megtette és a rendezés első és alapfeltételéül Kopeczky elhelyezését tette indítványba a főhatóság előtt, mi 1909. május hó elején meg is történt.

A szelevényi intéző körök arra kérték a kiküldött püspöki biztost, hogy az elmozdítandó Kopeczky utódaul az itteni káplánsága idejéből előnyösen ismert és kifogástalan viselete és előzékeny modora miatt általánosan tisztelt és szeretett Tímár Ambrust nevezze ki. A kinevezés megtörtént és a csendben és azonnal távozni kényszerült előd helyét nevezett 1909. május hó 9-én elfoglalta.

A félrevezetett tömeg ellenséges érzülettel fogadta, sőt ellenszenve majdnem lázadásban tört ki; de türelemmel, az egyházi és világi felsőbbség támogatása mellett végre utat tört magának az igazság, megnyugodtak a lázadó kedélyek és a vezetés kizökkent egyensúlya ismét helyre állott.

Amily szerencsétlen kézzel működött Kopeczky József a szelevényi kezdetleges állapot megszilárdítására és az ügyek vezetésében, éppen oly hervadhatatlan és elévülhetetlen érdemei vannak az Isten háza körül: a szelevényi kápolna külső és belső csínját, valamint felszerelését dicséretes és fáradhatatlan buzgalommal mozdította elő; az ő tevékenységének köszönhető, hogy most az úri családok és nép áldozatkészségéből olyan miseruhákkal és egyéb felszereléssel van ellátva, hogy bármely nagy és gazdag tplomnak is díszére válnék.

23. kép: Csepai tanítók. Állnak (balról jobbra): Huszka Imre, Szombathelyi Pál, Tóth József.
 Ülnek: Palotay Károlyné, Mészáros Erzsébet, Timár Ambrus káplán, Palotay Károly,
 Könyvesné Csengery Ida, kb. 1906.

Özv. Urbán Mihályné sz. Oberna Ilona a teljes Szentháromság iránt, érzett hódolatból ájtatos lelke sugallatát követve 11000 korona költséggel készíttetett egy díszes Szentháromság szobrot, mely a piactéren a Mária szobor mellett állíttatott fel 1906. október 16-án. (23. kép)

Püspök ur öngyméltósága az alpári plébániáról nyugalomba vonult Srenker András ker. esperes lemondása folytán Majer László csepai plébános, helyettes esperest 1906. november 11-én rendes esperessé nevezte ki.

1908. évben a vármegyei közigazgatási bizottság a felszaporodott iskolakötelesek miatt a meglévő 6 iskolához még kettő építését sürgeti. Majer László esp.plébános hosszas utánjárással, könyörgés és észbontó fáradtság és gondok után kieszközöl e célra Gróf Csáky Károly Immanuel püspök ur öngyméltóságától: 300,- a községtől:

2000 korona segélyt, adakozásból összesen: 293 koronát, a megvett telek régi épületéből bevett: 181 korona 42 fillért; a kath. iskola megmentésére sajátjából hozzáadja a hiányzó 18.197 korona 68 fillért, és felépítteti a két iskolát két tanító lakással 23.672 korona 10 fillér költségen, mely iskolák ünnepélyesen fölszenteltetvén, 1909. szeptember 1-én magasztos rendeltetésüknek átadattak.

Timár Ambrus szelevényi helyi káplán fáradhatatlan buzgólkodása folytán végre betelt a szelevényi hívek régi hő óhajtása és a régi kis kápolna

helyére egy gyönyörű gót stílusú templomot építenek, melynek költségéhez a község 20.000 korona segílyt szavazott meg, püspök úr Őméltósága 20.000 koronát engedélyezett a templom alaptőkéjéből, a hiányzó összeget közadakozásból gyűjtik össze. – A kápolna lebontását 1910. június 20-án megkezdették.

Jung János fölszentelt püspök úr Őméltósága 1909. május 7-én 1300 egyénnek szolgáltatotta ki a bérmálás szentségét.

A 30 évig itt működött kántor – Szabados József – 1909. november 21-én elhalt; a plébános kérésére a főhatóság megengedte, hogy az özvegyet megillető fél éven át az elhunyt fia, ifj. Szabados József működhessen, mint helyettes kántor. A plébánost ezen kérésre a nyomorba jutott özvegy iránt érzett szánalom és azon remény indította, hogy nevezett a félév alatt talán megszerzi a képesítést, de ő a tanulás helyett arra használta az időt, hogy magához hasonló társakkal felbújtotta az alsóbb néposztályt, az éretlen tömeget, mely oktalan lekesedésből iránta még a vizsga díjat is összegyűjtötte neki könyöradományokból, ő pedig ezt meghálálta nekik azzal, hogy 1910. április hóban a kassai kántorképesítő vizsgán botrányosan elbukott. Ezután kérvényekkel ostromolják a püspökséget, mely megengedi, hogy egy éven belül megszerzendő kántori oklevél hiányában is pályázhassék a választáson, de egy felterjesztett ellenkérvény hatása alatt végre kimondotta a főhatóság, hogy csakis legalább kántori oklevéllel lehet pályázni.

A választás 1910. június 22-én ejtett meg; a megjelent 10 kántor közül – a felbujtott tömeg miatt – óriási küzdelem után Makray Sándor kiskunhalasi helyettes kántor választatott meg.

(Ezzel vége a plébániatörténet első kötetének, amelyet Simony István kezdett vezetni 1783-ban. Léska József plébános új kötetet kezdett.)

Léska József plébános 1912 – 1922

A püspök 1912. áprilisában Majer László esperes plébánost Cibakházára helyezte. Két hétig Tóth István adminisztrálta a csépai plébániát.

Léska József a váci fegyintézet lelkésze volt, innen küldte a püspök 1912. májusában Csépara plébánosnak. A plébánia történetét az első két évben igen pontosan vezette, az 1913-ban kiadott püspöki utasítás szerint.

Léska József első két évéről a következő plébániatörténeti följegyzéseket találjuk. (24. kép)

„1912. A templom renoválására ütött a 12. óra. Ennek megvalósítását az új plébános legsürgősebb teendőjének tartotta. A hívek pedig egyenesen elvárták ezt új lelkipásztoruktól.

A templom külseje-belseje valóban százalmas volt. Az oldalfalaknak a pillérek közötti mezői felülről az ablakok középtáján lefelé végig voltak repedezve, hasonlóképpen a kupolák is. A toronynak faszindelyes sisakja korhadtnak mutatkozott, amennyiben a kereszt rajta a gömb alatt valósággal el volt hajolva, úgyhogy a szélviharokat, tovább nem is bírta volna.

Erről már (Léska József megérkezése után) a következő hónapban jelentés ment Vácra egy 7149 kor. 50 fillérről szóló költségvetés kíséretében, amelyet Molnár István kunszentmártoni kőművesmester készített.

Az egyházfőhatóság 1912. június 28-án kelt 3112. száma leiratában azt a kérdést vetette fel, hogy honnan nyernek fedezetet az igényelt költségek. Erre a plébános azt jelentette, hogy a fedezet gyűjtésből lesz, mert a hívek oly lelkesedést mutatnak a renoválás iránt, hogy áldozatkészségükre bizvást lehet számítani!

Ezt az egyházfőhatóság tudomásul is vette, sőt később az az egyházkerületi esperes, ftdő. Majer László cibakházi plébános útján érdeklődött is a gyűjtés iránt, főleg hogy megállapítható legyen az eredmény, mely ez úton remélhető.

A gyűjtéshez fűzött remények megvalósulása azonban csak hosszú idők fáradtságos munkája mellett lett volna várható, miáltal a halasztást nem tűrő templomrenoválás bizonytalan pénzforrásra lett volna alapítva, illetve bizonytalan időre elhalasztva. Erről a plébános jelentést is tett, és egyben kérelmezte, hogy a már bemutatott Molnár István féle költségvetés elfogadtassék, a költség pedig a templomnak központi kezelés alatt álló pénzből utaltassák ki. Ezt a megyés püspök úr Ónagyméltósága jóvá is hagyta azzal, hogy a kézi s ígás napszámok költségeit a község tartozik adni.

24. kép: Láska József, plébános 1912-1922.

Mikor a renoválásnak ez a megoldása köztudomásúvá lett az iskolaszék és a községi képviselőtestület tagjai között, ahelyett, hogy általános örömet és megnyugvást keltett volna, meg lett akasztva azzal a kifogással, hogy a templomnak sokkal több a baja, mintsem hogy ezzel a költségvetéssel segítve lenne rajta! Ezzel meg is indult az új és kibővült tervezés, melyről a nagyarányú tárgyalások átmentek a következő esztendőre.

Az egyházközségben folyton nagyobbodó nyugtalanság volt tapasztalható az 1912. évi április 16-án megtartott kántorválasztás miatt, melyet az elégtelenség megfellebbeztek. A választáson ugyanis a szegényebb sorosúak („a cipósok”) győztek a jobbmódúakkal („kenyeresekkel”) szemben. A vesztes párthoz tartozók minden lehető elkövettek, csak hogy a választást megsemmisíthessék. A fellebbező iratot küldöttségileg vitték föl Vádra, s ott legelőször is fölkeresték a kinevezés előtt álló plébánost oly kérelemmel, hogy őket a kegyelmes püspök úr elé vezesse. Azonban ez meg nem történhetvén, az aulában benyújtották irataikat és miután az egyházmegyei főtanfelügyelőnél is tisztelegtek, hazautaztak.

A fellebbezési ügy nem nyerhetett olyan gyors elintézését, mint ahogy azt a türelmetlenkedők szerették volna. Mennél tovább húzódott, annál több módját, találták ki a sürgetésnek. Folytonos megkeresésekkel zaklatták az új plébánost, hanyagolták az ünnepi és vasárnapi templomlátogatásokat, majd nyíltan is fenyegetőztek. Erre célzott, mint komoly beállítással hallatszott, a községi képviselőtestület is azzal, hogy az 1800 korona iskolai segélyt, melyet az egyházközség évenként a községtől élvezett, beszüntette.

Ezek után Kiss József kántor is belátta, hogy a saját jól felfogott érdekében is új választásnak kell magát alávetnie, annyival is inkább, mert az ellentéteket – szóbeszéd szerint – az a felfogás élesítette ki, hogy a választás megejtése hibásan ment végbe, amely ha egy új választással, esetleg a meglévő új kántor javára is, szanalódní fog, a lázongó kedélyek lecsillapodnak, az újonnan megválasztottnak személyében megnyugosznak.

Az egyházmegyei főhatóság a helyzet kialakulásáról nyert információk után a választást alaki hibák miatt megsemmisítette, s új választást rendelt el, amely 1912. évi október 28-án Ftdó. Hainiss Dezső újkécskei plébános, h.esperes és egyházkerületi tanfelügyelő elnökte alatt meg is tartatott, és Kiss József kántor számottevő pártjával szemben Dudich István szolnoki segédkántor javára dőlt el és ezzel az egyházközségben a hosszú időre megzavart nyugalom a vesztes párt részéről tanúsított némi duruzsolás után helyreállt.

Ez a pótválasztás azonban nemcsak azért volt áldásos, mert a megzavart összhangot az egyházközség életének további folyásába beállította, hanem főleg azért is, mert a vele kapcsolatosan megtartott gyűlésen az iskolaszék oly elvi jelentőségű határozatot hozott, amely szerint a régi kántortanítói

állásnak 1888-ban történt szétválasztásából öröklött hibát is szanálni fogja, annak alkalomadtán történő visszaállításával.

Az új kántor azonban a tanítói oklevél megszerzésére nem volt kapható.

A közóhaj legfőbb tárgya 1913-ban a templom kibővítése volt. Ebben az irányban mozdult meg az egész társadalom. A plébános köré lelkes emberek csoportosultak, kik a legeltérőbb nézeteket vallották a terv megvalósításában. Voltak, akik kétségbe vonták a templom állékonyságát.

Ennek megállapítása végett Szolnokról kiszállt az állami építészeti hivatal főnöke, ki a helyszíni vizsgálat megejtése után a templom kitartó szilárdsága mellett tett hivatalos írásbeli nyilatkozatot, melynek az építő iparosok is behódoltak.

A túlzók azonban ezekkel a komoly szakvéleményekkel szemben beképzelt meggyőződésüket továbbra is főnntartották. Mi volt a magyarázata ennek a leküzdhetetlen csökönységnek? Az, hogy a templom kupoláin és a pillérek között az oldalfalakon emberemlékezet óta repedéseket láttak, és hogy évtizedek előtt Dévay Miksa néhai plébános idejében a templomon keresztül (vékony) vasrudakat húztak a boltozat alatt, hogy az oldalfalak ki ne mozduljanak. Csupa képzelődés volt tehát ennek a balhitnek a megalapozója, sőt az újabb szakértői vizsgálatnak irányítója is. – Az államépítészeti hivatal másik kiküldöttje ugyanis, – számolva a közvélemény kívánalmaival – a boltozat lebontását hozta javaslatba. Így a tervező mester is, Dávid István gyulai lakos, a szelevényi templom építője, a Rabitz-féle könnyű boltozatot vette tervbe, mihez a kibővítési módokat is hozzávéve, többszöri meghívás és tárgyalás után 38.510 korona 64 fill-es költségvetést adott be.

Dacára, hogy ez az összeg az egyházmegyei hatóság által eleve megjelölt és e célra fordítható templomi pénzkészletet, melyen túlmenni nem volt szabad, messze fölülmúlta, plébános az előtérbe helyezkedett közóhajnak engedve, a költségvetést jóváhagyásra mégis fölterjesztette, s egyben kérte a hatóság engedélyét arra, hogy a hiányzó – tekintélyes – összeget a káptalantól kölcsönként kérvényezhesse az egyházközség részére.

Az egyházmegyei hatóság azonban a költségvetést nemcsak hogy elvette, hanem – minden túlterjeszkedés ellen újból tiltakozva – figyelmeztette az egyházközséget a Káptalannál 1899. óta főnálló 10.000 korona kamat nélkül való iskolai tartozásra, melyet évenként 400 koronával kellett volna törlesztenie, s eddig mitsem törlesztett; egyben utasította az esperest, – ki nek itteni éveit terheli a mulasztás – hogy ennek okairól jelentést tegyen! Az esperes ki is fejtette bőven az okokat, de a hatóság nem vette figyelembe jelentését; még szigorúbban utasította 1907/1913. sz. leiratában: „Válaszát a kölcsönvett, de még ezideig nem törlesztett 10.000 koronás összegről nem vehetem tudomásul, hanem felhívom, hogy az összeg törlesztésére nézve,

melynek pontos teljesítésére egyenként és egyetemlegesen az öt aláíró kezességet vállalt, a kötelezettekkel együtt tárgyaljon, s a legrövidebb időn belül ide kedvezőbb jelentést tegyen; – különben a Káptalan mint az alapok kezelője, kénytelen lesz a jótállók ellen erélyesebben fellépni.”

Ezekből a legelfogultabbnak is be kellett látnia, hogy itt le kell mondani a fedezethiány miatt kivihetetlen tervezgetésekről és a templom szilárdsága és állékonysága szempontjából az elkerülhetetlenül szükséges javításokat szabad csak tervbe venni! Ennek közlése után a tervező mester is csakhamar tisztában lett a helyzettel és a rendelkezésre álló, s túl nem léphető összeghez mérten háromféle pótköltségvetést bocsátott rendelkezésünkre azzal, hogy a legmegfelelőbbnek mutatkozót kiválasztva, árlejtésre bocsássuk. Az árlejtézők közül Szalay István és Fia Cég Újpestről kapta el a munkát. Ez a jónevű cég nem remélt fordulatot adott az egész ügynek; nemcsak hogy kivezetett bennünket a tervek zűrzavarából, hanem egyszerűen a templomunkat is megmentette a legeltévedtebb renoválástól.

Ifj. Szalay István építész ugyanis, miután a munkát elnyerte, a plébános meghívására személyesen jött el Csépara, s helyszíni vizsgálatot tartott, hogy ő is lássa: miről van szó! Mihelyt körülnézte az építményt, megborzadt a tervező szándékaitól és nyomban bejelentette, hogy ellenszakkvéleményt fog benyújtani. Ellenszakkvéleményében kiemelte az építmény valódi szilárdságának megállapítására azt a ténylegességet, hogy a boltzatnak egész terhét az oldalfalakban szilárdan álló, kifogástalan állapotú oszlopok viselik, a repedéses oldalfalak pedig tehermentesek, akár egészen ki is bonthatók anélkül, hogy azt a kupolák, melyek kellően magasak és sehol horpadást nem mutatnak, megéreznék; az oldalfalakat keresztben összefogó vasrudak pedig mitsem tartanak, de veszély elhárítására nem is volnának alkalmasak, mert vékonyak, lazák és kézzel is mozgathatók, aminthogy renoválás közben le is vágattak.

Szalay rávezetett minket arra az igazi útra, melyre az államépítészeti hivatal főnöke is rámutatott, mikor az első helyszíni vizsgát tartotta. Az egyházmegyei hatóság is rávilágított erre az útra kézdettől fogva. Most már mintegy magától oldódott meg a túlzók által annyira megnehezített vállalat.

Szalaynak 7630 koronáról szóló reális költségvetését a hatóság szó nélkül elfogadta, s a bemutatott szerződést, melynek 7-ik pontja értelmében a kikötött összegből fuvar és napszám címén 500 korona Csépa községet terhelte, 4640/1913. szám alatt megerősítette.

Isten segítségével október elején hozzáfoghattunk magához a renováláshoz. Dacára, hogy őszre maradtunk vele, oly szerencsések voltunk, hogy

végig szép napos idők jártak és a másfél hónapig tartó munkában a helyreállított templomon mindent zavartalanul elvégezhattünk.

A falakról kívül-belül a régi vakolatot egész a tégláig levertük, a hasadékokat cementtel betömtük, újra bevakoltuk, belül négyszer, helyenkint ötször fehérre bemeszeltük, kívül viharálló festékekkel kellemes barnásan sárgára befestettük, a toronysisakról a zsindelet lehánytuk és cinkezett bádoggal beborítottuk, az eldőlt toronykeresztet korhadt farészétől megszabadítottuk és miután megaranyoztuk, új faoszlopon vaslécekkal leerősítettük, a templomtetőt kijavítottuk, az ereszt körülcsatornáztuk, villámhárítót alkalmaztunk és új oldalsekrestyét építettünk.

Könnyen érthető, hogy az egész renoválás, de főleg a toronysisak bádogozása általános érdeklődés között folyt le, a toronykereszt fölteveése pedig valóságos látványosság volt.

November első vasárnapján (november 2.) a plébános szentbeszédben fejtegette a kereszténység e nagy szimbólumának jelentőségét, szentmise után a templom elé vonult a nagyszámú közönség, ahol indításra készen állt a felvirágozott kereszt iskolás gyermekektől és fehérruhás lányoktól környezve. Miután a plébános megáldotta a keresztet, a falu szép leányai meghúzták a köteleket, s templomunknak és egész községünknek büszke jelvénye emelkedni kezdett. Ezer szem figyelte. Lassan, méltóságosan haladt az impozáns teher föl a magasba, s mikor az ott fönn várakozó László (budapesti pallér) és Gyarakai (tiszasasi) kőművesek már csaknem elkaphatták volna, roppanás-törés hallatszott, a csigatartó árboc lefordult, és a felvonszolt teher alázuhant a lennálló sokaság legnagyobb rémületére.

Az Anyaszentegyház áldása nem veszett kárba: az alázuhanó teher előbb a templomtetőre esett, és mielőtt földet ért volna, aki veszélyben forgott is, elmenekülhetett. A kellemetlen incidens rontott ugyan az ünnepi hangulaton, de szerencsétlenséget nem okozott.

Litánia után újra megindult a merész munka, s a kereszt feljutott a toronyra. A szokásos köszöntők és pohárhullások után a kereszt bátor föltevőit: a pallért és társát ugyancsak megéltjeneztük és zajosan ünnepeltük.

A Nepomuki Szent János kápolnát ez évben 175 korona költséggel rendeztük, mégpedig tetejét kijavítottuk, falait kívül-belül bepucoltuk és kétszer bemeszeltük, a lépcsőt kijavítottuk, új ajtaját átfestettük és két új ablakát beraktuk.

Az új ajtót Horpácsy István helybeli asztalos mester Isten nevében készítette és a kápolnának ajándékba adta.

A Szentháromság szobrot, miután szélviharban a szobor kézfeje letört a kereszttel, Molnár István szobrász, kunszentmártoni lakos restaurálta 90 koronáért.

A Veres-féle Mária-szobor talapzatát Száraz István helybeli kőművesmester újjáépítette 99 korona költségen.

A plébánia kéményeit az idő vasfoga már régen kikezdte, s apródonkint pusztította úgyannyira, hogy utóbb már a kéményseprőmester se állhatta szó nélkül, főleg amikor seprés alkalmával téglá zuhant a fejére, de oly szerencsésen, hogy agyon nem ütötte.

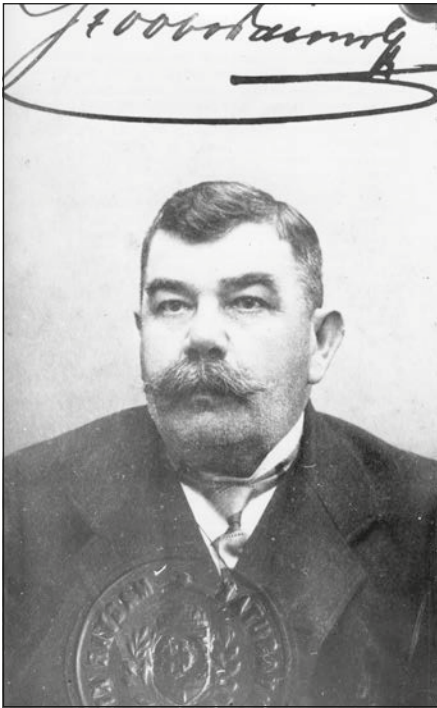
Ezekről a mizériákról is természetesen jelentés ment a püspöknek, honnan az az utasítás jött, hogy a plébános forduljon a községi eljárósághoz, mert ezeknek az épületeknek a karbantartása a Canonica Visitatio szerint a községet terheli.

A község nem is ellenkezett benne, mint ahogy az a régmúlt időkben volt tapasztalható, sőt rokonszenvvel és jóindulattal vette fel az ügyet, mindazonáltal Szvoboda Imre községi főjegyzőnk erélyének és jóindulatának köszönhető, hogy a tervbe vett munkálatok fönnakadás nélkül elvégződtek. (25. kép) A főépület új kéményeket kapott, a konyhában a takaréktűzhely, mely közvetlenül a kémény alatt állván, óriási huzattal rendelkezett és rengeteg fát pusztított, a túlsó fal mellé került; a gazdasszonyszoba,

melyben a plébános testvérhuga Bagin Lukácsné szül: Léska Anna mint házvezető lakik, új kemencét kapott. A melléképületeket is kijavították.

Mialatt a közfigyelmet a tervbe vett templomrenoválás foglalkoztatta, azalatt községünk nemeslelkű polgára, Horpátsy Mátyás (kinek elődei III. Károly király uralkodása óta nemesek is voltak) annak a vallásos gondolatának élt, hogy a restaurált templomba új főoltárt állíttasson és hogyan? A magasztos gondolathoz nem közönséges, hanem igazi mesterművet keresett.

A plébános segítségére sietett és meghívta Csépára Sztrizs István oltárépítőt, az isaszegi plébános testvéröccsét, Isaszegről, akinek ajánló megjelenése és egyenes jelleme csakhamar bizalmat ébresztett Horpátsyban, és meg is állapodott vele egy mintában, és

25. kép: Szvoboda Imre főjegyző, 1913.

megépítéséért 3500 koronában olyképen, hogy ebbe az összegbe fizet Horpátsy 3000 koronát, az oltáralap pedig 500 koronát. A szerződést, melyet 1913. február 7-én kötött jótévőnk a mesterrel, a megyés püspök Ónagyméltósága jóváhagyta és megerősítette.

A díszes főoltár, mely lucfenyőből készült, 650 cm magas, 350 cm széles, 8 szoborral, 2 relieffel, finoman színezve művészi faragványokkal, gazdagon aranyozva valódi Katalin-arannyal, a tabernákulum amerikai zárral, belül fehér selyem damaszttal; középpütt áll a templom és a község védőszentjének, id. Szent Jakab apostolnak szobra, jobbról Jézus Szíve, balról Mária Szíve szobrokkal.

Mikor megláttuk a főséges művet, elállt a szemünk-szánk és elménkben forgattuk az evangélium igéit; szem nem látta, fül nem hallotta, az ember nem is sejtette, hogy micsoda remekmű lesz a mi templomunkban Isten dicsőségére emelve. Karácsonyra kaptuk, a kis Jézus születését feledhetetlen örömmel ünnepeltük. (26. kép)

Boldog lehet a bőkezű adományozó, hogy a szent pátriárkák példájára Istennek kedves oltárt emelhetett az újszövetségi örök áldozat bemutatására! Boldog lehet, hogy bőkezűségével Istennek dicsőséget és templomunknak örök emléket szerezhetett, de áldják is érte a jámbor lelkek, kik Isten dicsőségén örvendenek. Elöljár ebben maga a megyés püspök Ónagyméltósága; miután ugyanis oltárunkat a legkegyesebben kiváltságos oltárrá tette, a plébánoshoz intézett magas leiratában ezeket mondja: „... felhívom Nagyontisztelendőségedet, hogy az adományozó Horpátsy Mátyás buzgó hívónek fejezze ki elismerésemet buzgósága felett, nem különben azt is, hogy reája, s hozzátartozóira püspöki áldásom küldöm...”

Az új főoltár fölszentelése az új plébános beiktatásával együtt 1913. december 21-én emlékezetes ünnepség keretében folyt le. A beiktató Majer László egyházkerületi esperes, cibakházi plébános a beiktatandó plébánosnak hivatali elődje, s kispapkori jóbarátja a zsúfolásig megtelt templomban először is megszentelte a remekszép főoltárt, azután megkezdte a beiktatási aktust. Miután felolvasta a hiveknek Gróf Csáky Károly Emmánuel megyés püspök úr nagyméltóságától kiadott kinevezési okmányt, az új plébánossal letétette a hitvallást, azután a nála megszokott szent hévvel tartott magvas beszéd kíséretében átadta neki lelkipásztori hivatalának jelvényeit: az evangéliumos könyvet és a templom kulcsait, majd a szószékre bocsátotta beiktatott utódját, hogy hirdesse az ünnepség kapcsán híveinek az evangéliumot. Szentbeszéd után az újonnan beiktatott plébános nagyméltósága mondott híveiért.

A mise végeztével vendégül látta déli asztalánál a községnek egyházi, s világi, valamint társadalmi vezetőit, kik között voltak a kerületi papság köréből Majer zászló cibakházi esperes plébános és Fehér András szelevényi

26. kép: A Szent Jakab templom főoltára, 1913.

plébános, a vidéki uraságok közül Tiszaugról csicsopolyáni Steer Ferenc nagybirtokos és felesége fechtenbergi Fechtig Adél bárónő, Szalay István építész, Sztrizs István oltárépítő, Szvoboda Imre közs. főjegyző, Rosznáky Géza közs. h. jegyző, Zákó Dezső közs. s. jegyző, Szabó Károly közs. főbíró, Vincze Albert közs.m.bíró, Oberna Ferenc községi pénztárnok és egyhk. adószedő, Ajtay Andor közs. Írnok, Huszka Imre fő tanító, Bartucz Mihály, Könyvesné Csenghery Ida, Palotayné Fekete Mária, Somodi Dezső, Szombathelyi Pál, Tóth József tanítók, Dudich István kántor, Horpácsy Mátyás jötevő, id. Dancsó Ferenc templomgondnok, id. Túri Péter társ. aligazgató, Fialka Lajos társ. pénzt. Bottka Vincze Endre iksz. v. elnök, Gigor József isksz. gondnok, Szánthó Mór közb. elnök, Czucz Mihály gazdaköri elnök, Mészáros János gazdak. pénzt. ifj. Riger István polg. olv. köri elnök, Szalóky István ipartárs. elnök, Csatár Andor tűzoltóparancsnok, Dr. Szigeti Gyula körorvos, hitelsz. elnök, Tercsi Imre fogyaszt.szöv. elnök, Könyves Károly hitelsz. pénzt. Szentmiklósi János m. kir.csendőr őrm. és Ladjanszky István ág. ev. levita-tanító, összesen: harmincnyolcan. (27. kép)

Ebéd alatt a házigazda hivatalos formában éltette a pápát, a királyt, a püspököt és installálóját, vendégeit és híveit; Fehér András szelevényi plébános a házigazdát és Somodi Dezső tanító a házigazdát.

27. kép: Csépa község vezetői.

Állnak (balról jobbra): Tóth József tanító, Dudich István kántor, Szombathelyi Pál tanító, Somodi Dezső igazgató, Zákó Dezső segédjegyző, Vágó Károly tanító, Huszka Imre tanító.

Ülnek (balról jobbra): Rosznáky Géza helyettes jegyző, Léska József plébános, Szabó Károly főbíró.

Kellemes meglepetésül szolgált az ünneplő társaságnak az a kedves jelenet, melyet közben a házigazda azáltal rendezett, hogy elődjének, az installáló esperesnek az ebédlőben kifüggesztett és jól sikerült arcképét, melyet baráti és paptestvéri szeretete zálogául megfesttetett, ez alkalomból leleplezte s plébániájának ajándékozta.

A második harang 1912 karácsonyán megrepedt, újraöntéséről 1913-ban az Adria biztosító társaság gondoskodott, de mert új szerkezetű koronát kapott, ennek árát, 96 koronát a templompénztár fizette, öntötte Jurisics Márton harangöntő. Az új harang súlya: 110 kg Szent József relief képe van rajta, s felirata: „Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango”. Az élőket hívom, a halottakat elsiratom, a villámokat megtöröm. Fölszentelte: Dr. Kohl Medárd esztergomi segédpüspök.

Ebben az időben Csépan a következő egyesületek működtek:

1. Az élő Rózsafűzér Társulat.
2. Jézus Szíve Társulat, amelyet Mihálovics Ernő káplán szervezett 1896-ban. Tagjainak száma elérte a 811-et.
3. Oltáregylet 261 taggal.
4. Katolikus Népszövetség 102 taggal.
5. Közbirtokosság.
6. Gazdakör.
7. Polgári Olvasókör.
8. Haladó Polgárok Egyesülete.
9. Ipartársulat.
10. Tűzoltótestület.
11. Hitelszövetkezet.
12. Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet
13. Halotti Társulat.

A hitéletet Léska József plébános így jellemezte:

„A hitéletnek fokmérője a szentségekhez való járulás; ez utóbbinak arányai rendszeren az egyházközség hitéletének is a körvonalai. »Ha bűnbánatot nem tartotok – ha a bűnbánat szentségéhez nem járultok – mindnyájan elvesztek.« Híveink az Üdvözítőnek erre az intelmére többnyire csak komoly betegségükben gondolnak. De ez is valami! Egyelőre ezzel is be kell érnünk... Van rá eset, hogy a beteg, mielőtt meghal, többször is elhívhatja a papot.

Az egészségesek között azonban alig vannak, akik a szentségekhez járulnak. A férfinép egyáltalán távolmarad a gyónatószéktől és az oltártól.

Nem nagyon mondhatunk jobbat a szentmisehallgatásról sem. Hétköznapiakon inkább megjárja, amennyiben a korosabb asszonyok rendszerint ott vannak a templomban, de ünnep- és vasárnapokon, amikor telve kellene lenni a templomnak, édeskevés a jelenlevők száma. Évenként 4-szer 5-ször csak megtelik a templom, de többször alig. Télen, mikor hideg van, sáros az út vagy esik az eső, elég ok az elmaradásra. Más évszakokban mindig előbb való a munka; mikor meg vásár van akár helyben, akár vidéken, akkor ki van zárva, hogy el lehessen menni a templomba! Ilyen az ünnep- és vasárnapok megszentelése Csépan.”

„A családi élet általában rendes, a gyermekszaporulat évről-évre növekszik. Törvénytelen születések, vadházasságok, önkéntes elválások elég ritkán fordulnak elő.”

Turóczy Énok (1922–1937)

Az egyházi főhatóság Léska Józsefet 1922. augusztus végén taksonyi plébánossá nevezte ki. Ezen év szeptember 26-án érkezett meg az új plébános: Turóczy Énok, aki tápiófarmosi helyi káplán volt. Elődje taksonyi plébánossá neveztetett ki.

Mivel a plébánia lak és javadalom nagyon elhanyagolt állapotban volt, első gondja a háború után bekövetkezett súlyos megélhetési viszonyok miatt a javadalom rendezésére irányult. Kérésére az iskolaszék megszavazott a 10.000 K. papírfizetéshez katasztrális holdanként 2 kg búzát, amit azonban gonosz ármánykodók megfellebbeztek.

Bartucz Mihály ellen a búcsúztatók miatt sok panasz volt, ezért lemondott kántori állásáról, de a

28. kép: Turóczy Énok, plébános 1922-1937.

tanítóit megtartotta. A plébánia lak és melléképület renoválását kérte a politikai községtől az új plébános.

Mélt. Dr. Hanauer István megyéspüspök úr bérmálást tartott 1922. szeptember 28-án. A bérmálkozók száma 551 volt. Másnap a tiszauji kápolnában 59 személyt bérmált a püspök.

1923. A járási főszolgabíró megtartotta a vizsgálatot a búzasegély ügyében. A kántori állást szétválasztotta a hatóság és Antal Jánost választották meg szóló kántornak. Az iskolások miatt binandi fakultást kért a plébános.

A tiszakürti és tiszauji nagyszámú kat. lakosok egyháztanácsa póttagokat választott és a plébános a bogarasi iskolát gyakran meglátogatta, a kettős ünnepek másodnapjain isteni tiszteletet tartott vagy a bogarasi iskolánál, vagy bent Kürtön a Gróf Bolza József kastélyában, a kerti házban.

Különös nevezetes esemény nem történt, mint az, hogy az egyházmegyei hatóság a stóladíjszabást, melyet még a múlt évben egységesen rendezett, felemelte a tízszeresre. (28. kép)

1924. A plébános kezdetől fogva érezte a misszió szükségét, ami itt még sosem volt. Majd Steer Ferencné szül. Fechtig Adél bárónő tiszauji birtokosnő kegyessége lehetővé tette a népmissziót, s az ő hívására Blazovich Jákó pápai bencés főgimn. igazgató és dr. Miszler Teodóz győrszentiváni bencés plébános március 9-től 16-ig megtartották a missziót, amely szépen sikerült s emlékére a méltóságos asszony missziós keresztet létesített a templomban.

A misszió nyomán megszervezte a plébános a róm. kat. ifjúsági egyesületet és a lányok Mária Kongregációját.

Ugyancsak a misszió eredménye gyanánt Kanyó István és neje, Berkes Mária 400 kg súlyú harangot öntettek, a kongregáció pedig 240 kg-osat közadakozásból. Van tehát már négy harang, úgymint a háborúba elrekvirált nagyharang helyett az A hangú 400 kg-os, a C hangú kongregációs harang, egy 100 kg-os F hangú, és egy 56,8 kg-os A hangú kisharang, mely utóbbi Szlezák László budapesti haranggyárából van, a két nagyharang pedig az Ecclesia haranggyárából. A két új harang felszentelése nagy ünnepség mellett történt, amelyre eljött Pr. Niszler Teodóz, már mint pápai bencés főgimn. igazgató, mert Blazovich Jákó kiküldetett a kis király nevelőjének, és dr. Jung Benedek győrszentmártoni plébános is. A harangszentelést Dr. Niszler végezte, mert az őáltaluk tartott misszió eredménye volt a két harang.

A Kongregáció felavatási ünnepéibe augusztus 20-án volt lélekemelő ünnepség keretében. Október hóban fölszentelte a plébános a tiszakürti gróf úr által létesített kis kápolnát és ezzel a katolicizmus megvetette lábát ezen református községben.

Miután a búzasegély ügyben a vármegye elutasító határozata lejött, a hátralék nagyobb részét végrehajtás által megfizették búzában és pénzben.

Karácsonyra az ifjúsági egylet és a kongregáció szép sikerű pásztorjátékokot adott elő.

Ez évben a község mint a plébániai lak és melléképületeinek fenntartója, némi tatarozást végeztetett a két épület tetején, mert 50 pakli faszindelyt ráverték.

A plébános 84 éves édesanyja elhunyt, akit Rákóczifalvára szállítottak.

Ebben az évben elhunyt Majer László cibakházi, egykori csépai plébános, és kívánságára, itt elhunyt nővére mellé, a csépai temetőben helyezték nyugalomra, kedves hívei között.

1925. Ezen év azzal kezdődött, hogy a tantestület egyik régi tagját: özv. Könyves Károlyné, szül. Csengery Ida tanítónőt a halál elragadta, miután szeptember óta betegeskedett. Helyét az iskolaszék csak ideiglenesen töltötte be Palatka Áronné szül. Kanyó Franciska helybeli lakos okleveles tanítónővel és csak ha az államsegély biztosítatik az új tanerő részére, az esetben töltetik be véglegesen az állás.

Dr. Domján Jenő és társai még 1924-ben feljelentették a plébánost a 2 kg búza járandóság megszavaztatása miatt okirat hamisítással, azonban az ügyészség a vádat elejtette.

Kanyó András iskolagondnok feljelentette a plébánost a püspök úrnál azzal vádaskodva, hogy a plébános nem jár betegekhez és más rágalmakkal. Kerületi esperes úr megvizsgálta a panaszt és alaptalannak találta.

Plébános hat gyümölcsfát a szőlőbe és hatot az iskolai kertbe vásárolva elültetett.

A községi elöljáróság végre a plébános hosszas kérése után elhatározta, hogy renováltatja a plébániai lakot. Bérálás volt május 14-én. Hanauer István megyéspüspök 165 személyt bérált meg. Másnap a tizsakúrti kápolnában 72, a tüzestelepi missziósházban 204, összesen 441 volt a bérálkozók száma.

1926. A Jézus Szíve szobor Nagyszombati Károlyné 2 millió korona gyűjtéséből beszereztetett Wlasich Károly szegedi szobrásztól.

Huszka Imre ig. tanító annyira elzüllött, hogy a hitelszövetkezetnél nagyobb összeget sikkasztott, ami miatt lakásának padlásán felakasztotta magát, de apósa észrevette és levágta. Emiatt azonban nem maradhatott a községben tovább, hanem november 25-i ülésen tárgyalt kérvényében 6 havi betegszabadságot kért és Kiskunfélegyházára távozott.

Tóth Ilona tanítónő fizetését augusztus végén szabta meg a vallás és közoktatási miniszter.

1927. Dancsó Ferenc templomgazda június 19-én meghalt. Utódja Vincze Albert lett. Huszka Imre ig. tan. november 1-től nyugdíjban van, tőle házát

megvette Bartucz tanító, aki ezért lakbért kért. A nyolcadik tanítói állás át-szerveztetett óvónői állássá. Kisbírók párbér fizetése alól felmentetének.

1928. Somodi Dezső tanító igazgató lesz. Első óvónőnek megválasztatik Hám Mária. Kántori állás egyesítése és a kántortanítói állásra Antal János megválasztása. Tizennyolc darab üvegváza beszerzése.

1929. Említésre méltó egyéb nem történt, mint a bérmlás, amit a me-gyés főpásztor ur végzett. Kiosztotta a bérmlás szentségét 160 bérmlá-kozónak. Ezen évben történt, hogy a plébános rendezte az Oltáriszentség kitétele alkalmával a nagy gyertyát tartók sorrendjét és ezen szép feladatra kiválasztotta a hitközség előkelő családjainak a fejét; ezek fogják ezután a nagy gyertyát tartani: Tercsy Imre, Túri Mihály, Szombathelyi József, Mé-száros János, Czucz Mihály és Csernus János.

A plébánia alsó épülete melletti iskolánál levő tanítói lakás, valamint a két tanterem ablakai renoválva és részben újjakkal lettek kicserélve.

A plébániai lak teteje, bár igen rossz állapotban van és a politikai község lenne köteles az 1784. évi Canonica visitatio alapján renováltatni, azonban ezen kötelességét ismételten elmellőzte és ezért plébános kénytelen volt a vármegyéhez folyamodni ezen ügyben, hogy nagyobb károsodás megaka-dályozható legyen, ami a községnek is több kiadással járna.

A központi oltáregylet kérésre még a múlt évben a következő temp-lomi ruhákat küldötte: 5 vállkendő, 2 palla, 9 korporalé, 6 kehelytörlő, egy-ben küldött még 24 tagkimutatást és 26 felvételi füzetet.

Az óvodát április 1-én megnyitottuk.

Új harangozó lett, Varga Ede Kunszentmártonból.

Az egyházközségi képviselőtestület megválasztása első alkalommal megtörtént az iskolaszék átalakulása által.

1930. Ezen év október 15-én volt itt a kerületi papi gyűlés szép tárgy-sorozattal. Vezette Szedlacsek István csongrádi apátplébános és kerületi esperes.

Özv. Palotay Károlyné igen gyakran betegeskedett és ezért javasolta neki az iskolaszék a nyugdíjba vonulást.

Id. Havrilla József és neje, Kocsi Rozália megújították a családi lobogó-kat és november 16-án volt a fölszentelés. A mezőkövesdi háziipari szövet-kezetben készítették a két lobogót 240 pengőért, míg a nyeleket újralfestette Görög István asztalosmester. A régi feltételek mellett helyeztetett el a két lobogó a templomban, ugyanis Havrilla József családjában harmadiziglen halálozás esetén ingyen adatik ki a temetkezésre.

Kanyó István február 6-án meghalt. Mivel egyházunk nagy jótévője volt, temetésén megjelent a kerületi esperes, aki a szertartást is végezte, a gyászbeszédet a helyi plébános tartotta sok érdemének méltatásával, meg-jelent még a szelevényi plébános és kántor, és az egyik csongrádi káplán.

A kormányzó úr 10 éves jubileumát mi is megünnepeltük.

Február 27-én egyházközségi képviselőtestületi választás volt, de mivel ez alkalommal csak kevesen szavaztak, még március 2-án is lehetett szavazni. Megválasztottak 30 rendes és 10 pótaggot, a választás jóváhagyást nyert, majd a főhatóság nemsokára kinevezett öt tagot a képviselőtestületbe. A megalakulás augusztus 17-én volt a templombeli eskütétel után. Világi elnök lett: Tercsy Imre birtokos.

Október 15-e emlékezetes nap volt a csépai hitközségben, mert ezen a napon tartotta Turóczy Énok plébános ezüstmiséjét a kerületi paptestvérek segédletével, akik egyben kerületi papi gyűlést is tartottak. Szentbeszédet dr. Pongrácz Elemér csongrádi gimn. hittanár mondott.

A Szent Imre jubileumi ünnepséget november 2-én tartottuk.

A tiszasasi katolikus egyházi adófizetők közül a nagycsaládú és keresetképtelen egyének felmentést nyertek a fizetés alól.

Az egyháztanács megbízta a plébánost, hogy Kanyó András volt gondnok sikkasztási ügyét (3,587.970 korona) a legjobb belátása szerint intézze el (12.500 k. = 1 pengő).

Özv. Hajdú Ferdinándné szép betlehemet ajándékozott templomunknak 500 P. értékben.

1931. Amióta a plébános megkezdte a tiszasasi hívek lelki gondozását, azóta mindig jobban-jobban érezte a kápolna hiányát. Az iskolás gyermekek hitoktatását ugyanis a ref. iskola egyik tantermében megengedte a ref. pásztor, de a hívek pasztorálására nem volt hely. Kénytelen volt plébános minden hó harmadik vasárnapján délutáni átmenetei alkalmával sorba venni a kat. hívek házát és itt tartottak ájtatosságot. Szinte kapóra jött a Lengyel-féle ház árverése, amelyet plébános megvett 2000 pengőért, és amelyben azóta havonta a harmadik vasárnapokon a 8 órai szentmisét végzi.

Bár a megye jóváhagyta azon községi határozatot, amelyben az óvoda fenntartásához 50 P. segélyt és 150 P. felszerelési segélyt ígért, azonban semmit sem ad.

Mészáros Endre izgága természetű egyházközségi képviselő 22 aláírással kérvényt nyújtott be a templom jövedelmeire a tisztviselők kor és nyugdíj fizetése ügyében, amelyekre megkapta a gyűlésen a kellő felvilágosítást és így nem sikerült az egyházközségi tisztviselők fizetését leszállítani.

A képviselő testület 4000 P. hitközségi kölcsön felvételét határozta, azonban ezen határozatot a püspök úr nem hagyta jóvá és így nem maradt hátra más, mint hogy az egyházközségi tisztviselőknek várni kell a fizetésük kiutalását az egyházi adózás javulásáig.

Az iskolások csekély létszáma miatt a miniszter az államsegélyt a 8-ik állástól megvonta, mire az iskolaszék a 5. tanítói állást beszűntette.

Miután a templom zsindeleteteje már rostához hasonlóvá vált, halaszthatatlanná lett a renoválása, amit Gyalai Simon kunszentmártoni építész eszközölt. A külső javítás, toronyablakok és óra 4500 Pengőbe kerültek.

A 8. tanítói állás megszűntével az azt betöltő Palotay Margit tanítónő Dombiratos községbe lett áthelyezve, állami iskolához.

Az október 20-i tanácsülés felajánlotta az óvodát és 3 tanítónői állást jövőendő üresedés esetén a Tiszaújfalun székelő Szent Benedek Leányai női szerzetesrendnek.

A templom melletti községi jégvermet az előjáróság plébános kérelmére áthelyezte és így megszűnt a szeméthyely a templom mellett.

Dr. Domján Jenő ügyvédi oklevéllel bírósági helyi birtokos mint izgága természetű ember több alaptalan váddal illette a plébánost, amely vádakot a ker. esperes tényleg alaptalanoknak állapított meg.

1932. Botrányt keltő viselkedésük miatt az egyházmegyei főhatóság felfüggesztette állásától Somodi Dezső tanítót és özv. Palotay Károlyné tanítónőt, plébános tehát helyetteseket alkalmazott Matyus István és Szombathelyi Ernő helybeli okleveles tanítók személyében. A fegyelmi tanács dorgálásra és a költségek viselésére ítélte nevezett tanítókat.

A tiszasasi katolikusokat 50% adótörlesztésben részesítette az egyháztanács, de csak azon családokat, ahonnan iskolások járnak ref. iskolába és ezért oda is fizetniük kell.

A kir. tanfelügyelő értesítése a szerzetes tanerők alkalmazásának előnyeiről világosan közli, hogy ezek mindig csak a kezdő tanítói fizetést kapják, lakbér és nyugdíj nem jár nekik, az erkölcsi előnyök pedig ki sem fejezhetők.

Mivel még mindig szerették volna egyes bölcseledő egyházközségi képviselők a plébános fizetését csökkenteni, azért ismertette a plébános azt a miniszteri rendeletét, amely szerint a lelkészek fizetése mentes a csökkentés alól, akiknek fizetése korábban nem emelkedett.

1933. Ezen évben már egyáltalán tűrhetetlenné vált Varga István temetőcsősz viselkedése, mert kötelességeit annyira elhanyagolta, hogy az egyháztanács kénytelen volt neki felmondani és helyére Nagy Antalt alkalmazni díjlevéllel és szolgálati szabályzattal.

Az egyházközségi képviselők egy része kiesett, azért június 18-án választás volt, amely az egyházmegyei főhatóságtól jóváhagyást nyert.

Miután a templom földjének téglázása már annyira kikopott, hogy a hívek bukdácsolnak rajta, plébános cementlapokkal kirakatta, mégpedig rá a téglára, hogy erősebben álljon.

A politikai község a plébániai tető renoválását végre eszközölte eternit palával, mire a plébános némi praktikus átalakítást végeztetett az épület beosztásán. Így a konyha lekerült oda, ahol eddig az iroda volt, a régi szoba

fele éléskamra, másik fele pedig fürdőszoba lett, amit a plébános beszereltetett 521 P. költséggel. Az iroda fölkerült a szakácsnő szobája helyére, hogy a kapuhoz ez legyen a legközelebb.

F. évi szeptember 30-án bérmálás volt, amit a megyés Főpásztor végzett. A bérmálkozók száma 225 volt.

Az egyházközségi képviselő választás június 18-án volt, amikor megválasztottak 19 rendes és 7 póttagot.

1934. Ezen évben említésre méltó talán az lehet, hogy a Szent Benedek Leányai szerzetesnők tényleg átvették a nekik felajánlott épületet, amelyben van a római katolikus óvoda is egy foglalkozási és egy játszó teremmel, míg a többi helységet ők foglalták el, úgymint a sarokban a hálószobát, mellette a nappali szobát és a kis előszobát, valamint a konyhát a folyosóval és pincével, lent az udvaron pedig a mosókonyhát a kemencével. Egy másik épületben van a fákamra. Tiszaújfaluról hárman jöttek át és pedig: Mezei Ágnes tanítónő mint főnöknő, Gyenese Márta mint háztartásvezető és Pásztor Rozina mint dada. Szeptember hó 9-én foglalták el állásukat. Hám Mária világi óvónót a kultuszminiszter kinevezte az újonnan szervezett újkécskei r. k. óvodához, amely államsegéllyel van egybekötve és így az első óvónót a miniszter nevezte ki. Hám Mária pályázott oda és a püspök úr interveniálására (közbenjárására) megtörtént a kinevezése. A szerződést tehát a Szent Benedek Leányai igazgatójával Dr. Kühár Flóris bencés főiskolai tanárral megkötöttük.

Ez évben történt a hősök szobrának felszentelése. Ugyanis a községi elöljáróság és főképpen Orosz István főjegyző minden módon rajta volt, hogy az országos rendelet értelmében Csépan is legyen hősi emlék. Mivel az elöljáróságnak rendelkezése alatt volt két alap és a lakosságtól gyűjtött összeg, ami kb. 8000 P. tett ki, így megrendelte a szoborbizottság Vas Viktor budapesti szobrásznál a bronz szobrot, amelynek magassága 2,20 m míg a talapzata 3,50 m. Elhelyezték a temetőnek a község felé eső sarkába a kövesút mellett. A felszentelési ünnepség a hősök napján: május utolsó vasárnapján történt. A felszentelést a község plébánosa végezte a 9 órai szentmise után.

Mezei Ágnes tanítónői oklevelét a miniszter úr nem acceptálta és ezért okleveles óvónót kellett az óvodába alkalmazni.

Az egyházközség vezetősége illetve a hitbuzgalmi bizottság május 5-től 8 napos missziót rendezett két jezsuita atya vezetésével. Az atyák voltak: Timár József és Müller Fülöp. Az eredmény nagyon szép lett, amiért az egyháztanács megszavazott nekik útiköltségül a Rózsafüzér Társulat pénztárából 50 P-t és a templom pénztárából 50 P.-t.

Tanács hozzájárult ahhoz, hogy az 1934. évi rendelet alapján a tanítók illetményeit a M. Kir. Központi Illetményhivatal utalja ki minden hónap

elsején. A tanács azért járult ehhez hozzá, mert úgy volt beállítva az ügy, hogy az illetményhivatal előlegezi az illetményeket.

Hám Máriát közben megkérte az itteni községi végrehajtó írnok és ezért megbánta, hogy Újkécskére pályázott, ahová ki is lett nevezve, de már nem lehetett segíteni.

A harangozó részére szolgálati szabályzatot készített a tanács.

Az epreskertben lévő szőlő permetezéséhez szükséges vizet a szomszédos Váradai János kútjából lehet meríteni, mivel a kút renoválásához a plébános is hozzájárult.

1933. Ami megörökítést érdemelne, kevés olyan esemény történt az év folyamán.

Iskolaszék egyhangúlag elfogadta a tantestület azon javaslatát, hogy az iskolások délutáni tanítása fél 2 órától fél 4-ig történjék, mert így a szülők jobban fel tudják használni az arra való gyermekeiket a gazdasági munkálatoknál.

Dancsó Antal kifogásolja az óvoda és zárda körüli falkerítést, noha az szükséges volt, a költségei pedig nem lépték túl a költségvetés kereteit, ami miatt a számadás megfellebbezését a püspök úr elutasította.

Az egyházközségi képviselőtestület elhatározta a piactérről a Mária szobor áttételét a templomterre, mivel a piactéren a Szentháromság szobor mellett volt és így szobortorlódás állott be, ami az áttétel által megszűnt. Az áttétel gyűjtött pénzen eszközöltetett Száraz István kőműves által 70 P költségen, míg a Szentháromság szobor renoválása szintén 70 P-t tett ki.

A tavaszon május 1-én fagykár sújtotta határunk nagy részét, míg a hó végén jégverés tette tönkre a még megmaradt veteményt. Hozzájárult nyáron az aszály ügy, hogy a községi elöljáróság kénytelen volt vetőmagért a kormányhoz folyamodni, amire a kormány kölcsönbe adott (kamat nélkül) 5 vagon búzát, 1 vagon árpát, 50 mázsa kukoricát. Majd nagymérvű adótörlesztés következett, amit az egyházközség nagyon megsínylelt az együttes adókezelés miatt.

Március 10-én jött Rác Erzsébet okleveles óvónő községünkbe, akit a Perjelnő küldött az óvodába arra az időre, amíg a rendnek oklevéllel bíró tagja lesz, ami három év múlva történik meg. Rác Erzsébet csak helyettes lesz.

A tanács a megszűnt temetkezési társulat gyászkocsiját felügyelet alá vette és használati díj címén 2 P-t állapított meg az egyházközség pénztárába, míg takarítás címén a temetőcsősz részére 50 fillért.

Augusztus hónapban jött a zárdába Szalay Antónia új főnöknő, míg Mezei Ágnes Budapestre lett helyezve a katolikus háziasszonyok orsz. szövetségének házába, amelyet ezek az apácák vezetnek.

Tercsy Imre egyházközségi világi elnök kisbirtokos 79 éves korában december 1-én elhunyt. Közbecsülésben állott, ezért nagy részvétellel temették.

A beteges Vincze Albert helyett id. Dékány István lett a templomatyá.

1936. Isten jóvoltából ezen év is ránk köszöntött. Nevezetes eseménye ennek is volt.

Az Akció Catholica május hóban nagyszabású sajtónapot rendezett, amelynek eredménye az lett, hogy a kat. lapokat nagyobb számban rendelte meg a lakosság, csak attól félek, hogy szalmaláng lesz a felbuzdulás, noha a kulturális bizottság majd szorgalmazza az ügyet.

Az egyházközségi képviselőtestületnek hat éves tagjai helyett új választás volt június 28-án a hivatalos lista alapján.

A közbirtokosság a Fertőn a jószágok és a szőlők részére ártézi kutat furatott a nyár folyamán 3000 P. költségen, Mester volt Pekárik János csongrádi kútfúró.

Sztranyovszky Sándor országgyűlési házelnök mint evangélikus vallású ember egyik presbiter gyűlésen megsértette a kat. egyházat, mert középkori inkvizícióval vádolta, mivel követeli a vegyes vallásúaktól a reverzalist. Az országos tiltakozáshoz a tanács is hozzájárult.

A templom melletti iskola tetejének tatarozásához a tanács államsegélyért folyamodott dr. Mezey Lajos orsz. gyűlési képviselő útján.

Somodi Pezső ig. tanító elfoglaltsága miatt a gondnokságról lemondott, s helyére Cseh Sándor lett megválasztva. De mivel Cseh Sándor kora miatt nem tudja a gondnoki teendőket ellátni, ezért Pataky Mihály lett megválasztva gondnoknak.

Az Akció Catholica 12 előadást tartott a tél folyamán.

A Stefánia itt is megalakult még 1934-ben, de e vezető orvosával, dr. Wimmerth Péterrel nincs a község megegyezése.

A jó Isten irgalmának tulajdonítjuk ezen elmúlt évet, amely borbán, búzában tűrhető volt, csak a népek igazi békéje nem akar visszatérni.

A templom melletti iskola renoválásához a hitközségnek is hozzá kellett járulni és ezért megszavazott 400 P.-t az esetben, ha a miniszter úr a többi szükségessége összege kiutalja.

A kongregáció a szerzetesnő vezetőkkel készítette a templom részére egy szép fehér Borromeus kazulát.

1937. A folyó év gyenge reményekkel indult meg. Ez évben is van néhány megemlézésre méltó eredmény.

Mivel nemcsak a templom melletti iskola, hanem a parókia alsó lakásának teteje is igen rossz karban van, plébános minden lehető elkövetett arra nézve, hogy a jelzett tetők megjavíttassanak.

A vall. miniszter 110-2/502/1931. sz. irata értelmében a parókia fenntartója a politikai község. Ez alapon restauráltatta 1933-ban a parókia tetőt.

Ez alapon követelte a plébános az alsó épület renoválását is, mint amely épület a plébánia szükséges része. A község előbb vonakodott, de azután hajlandó lett a tető megjavítási összegére 500 P-t megszavazni a jövő évi költségvetés terhére, csak azt kívánja, hogy az alsó épület nem okvetlenül szükséges részét az egyház bontassa le, illetve adja a hozzájárulását. Ezt az egyházközség az április 15-én tartott ülésen megszavazta.

A község az együttes adóból most csak az új kulcs megállapítása után ad, mert az összes 3694,07 P-t lefoglalta a tanítók járandóságára, noha úgy volt beállítva előbb, hogy a tanítók járandóságát az illetményhivatal minden hó 1-én előlegezi. Ezért az adóhivatal intézkedését az egyházközség megfellebbezte.

A tiszasasi egyházközség gondnokává Kósa Antal lett megválasztva.

Dr. Domján Jenő birtokos, dr. Kondor Sándor helybeli és dr. Palotay László tiszasasi orvosokat a főhatóság kinevezte a képviselőtestületbe és tanácsba.

A bérmálás ideje elérkezett, mivel 4 éve, hogy volt itt, és május 23-án tartotta meg dr. Hanauer István megyés főpásztor ur. A bérmálkozók száma 266 volt.

A püspök még ezen a napon Szolnokon kelt rendelkezésében Turóczy Énokot saját kérelmére további intézkedésig a beteg csanyteleki plébános kiségetésével bízta meg, a csépai plébánia vezetését pedig Regőczy János csongrádi káplánra ruházta.

Turóczy Énok elhelyezésének püspöki iratát az 1937. május 19-én tartott egyháztanácsi gyűlésen olvasták fel. A plébános röviden ismertette 15 évi munkásságának eredményeit a templom, plébánia, a központi iskola renoválása, az óvoda és zárda létesítése, a tiszasasi filia szervezése, ottan kápolna és kath. temető felállítása, a tantestület fizetésének rendbehozása, kath. missziók rendezése, Kath. Ifj. Egylet valamint Kongregáció, Szívárdá szervezése, a jámbor társulatok új életre keltése körül. Megemlítette, hogy a templom renoválási költségéhez 500 P-t, a plébánia lak belső átalakításához 1000 P-t adott. A megértő és vallásos lelkű híveivel karöltve szívesen dolgozott az Isten dicsőségére és a hitközség előhaladására, azonban ezen 15 év alatt sok támadásnak is volt kitéve, amiket már megúnt. A jó Isten kegyelmével reménykedik, hogy majd véglegesen is elnyeri a csanyteleki plébániát, ahol valószínűleg nagyobb megértést tanúsítanak működése iránt.

Regőczy János 1937. május végétől augusztus hónapig adminisztrátorként vezette a plébániát.

Őt 1937 augusztus hónapjában Bencsik István követte, ugyancsak adminisztrátori beosztásban.

A következő 1938. év. január hónapjában érkezett meg az új plébános: Bárány Dezső.

Tóth Géza adminisztrátor följegyzései (1963–1964)

1938 januárjától 1953. szeptember haváig Bárány Dezső működött Csépan mint plébános. A plébánia történetét nem vezette. (29. kép)

29. kép: P. Réz Marián és P. Tóth János missziós atyák, 1943. (Tassy Dezső felvétele)

Bárány Dezsőre húsz év után úgy emlékeznek vissza az itteni lakosok, hogy jókedvű kedves ember volt. Szerette a szórakozást. Gyakran a cigány kezéből is kivette a hegedűt, s úgy játszott tovább a vacsorákon. 1944-ben még sikerült renováltatni a templom külsejét és részben a belsejét is. Szinte az utolsó órában, mert később a háború hazánkban is éreztette hatását. A szovjet csapatok bejövetele elől elmenekült. Pedig, ha helyén marad, semmi bántódosa nem esik. Civil ruhában viszont fogságba került, s csak évek múlva jött haza Oroszországból. 1946. október 10-én visszakapta plébániáját, (amelyet a harcok átvonulása után előbb az egri egyházmegyes Eröss István kunszentmártoni káplán, majd másfél éven át Kenyeres Lajos adminisztrátor vezetett). (30. kép) Kenyeres Lajos adminisztrátorsága idején kijavították a templom és plébánia háborús sérüléseit. Tassy József helybeli asztalossal a templomba új szószéket készíttettek. (31. kép)

Bárány Pezső visszatérése után már nem sokat törődött az ügyekkel. A mise fölvételt és az apróbb ügyeket Varjas János harangozó intézte, aki később keveselvén fizetését, pört akasztott az egyházközség nyakába.

30. kép: Bárány Dezső, plébános 1938-1953.

31. kép: Kenyeres Lajos, plébániai kormányzó 1945-1946

Ennek a pörnek költségeit, és a be nem jelentett Sz. T. K. kártérítést nyögte az egyházközség Frech Ferenc alatt sőt még az ő utóda is érezte egy darabig.

Frech Ferenc, volt ferences atya, a szolnoki Szentháromság plébániáról került Csépara adminisztrátornak. Bárány Pezső, mint esperes-plébános a szolnoki Jézus Szíve plébániát kapta meg.

Frech Ferenc a plébániát már nagyon rossz állapotban vette át, de a javításhoz 10 éven át egyszer sem volt ereje. Betegsége, cukorbaja és szívbaja lefoglalta, s nem tudott törődni a folyó ügyekkel. Egy külön füzetben beszámolt az itt töltött tíz esztendőről. Ennek bevezetőjében említi, hogy a háború elvitte a régi följegyzéseket. Pedig azok ott porosodtak a fiókjá alján, sőt valamikor sajátkezűleg írta bele nevét és idekerülésének idejét, de aztán csak rakta a cédulákat egyiket a másikra, de nem nézte át soha a fiókot, hogy mi lapul benne.

Frech Ferenc följegyzései hangulatosan, részletesen beszámolnak a lelkipásztori munka apró kis eseményeiről is. El kell ismerni, hogy volt érzéke a különféle apróságok iránt. Ünnepeket, ájtatosságokat nagyon szépen le tudott vezetni. Azonban az iroda ügyeivel és a templom karbantartásával már nem törődött.

32. kép: Frech Ferenc plébános temetése, 1967. december 18. (Szalontai Károly felvétele)

Feljegyzéseiből kitűnik, hogy 1958-ban a templom körüli részt parkosították és bekerítették, sajnos eléggé gyöngé dróttal. (32. kép)

(1957. Nagyszombat délutánján, április 20-án Antal János kántortanító öngyilkos lett, nikotint ivott.)

1961-ben a helyi tanáccsal karöltve sikerült a temető köré kerítést vonni. Azonban a gyászokocsit befogadó színpad még hét év múlva is tapasztás nélkül állott. Közben a munkálatok egyre nehezebben mentek, hiszen az egyházi birtokokat államosították, s a helyi T. Sz. vette kezelésbe. Frech Ferenc betegsége is előrehaladt. Egyre több időt kellett kórházban töltenie. Ezért nyugdíjazását kérte.

1963. szeptember 1-én meghallgatást nyert kérése, és Kovács Vince segédpüspök, apostoli adminisztrátor nyugállományba helyezte Frech Ferencet. A község határában, a Kossuth u. végén vett egy kis nádfedeles házat, s oda vonult vissza. (33. kép)

Helyébe Tóth Géza szentesi hitoktató, volt piarista atya került adminisztrátornak.

Az első hónapokban nem sok öröme telt az új plébánosnak állomáshelyén. A hívek nagy szeretettel fogadták, de ami rá várt a plébánián és a templom környékén, az siralmas volt. Pár hónappal később ragyogó májusi időben írom le az első napok élményeit, hogy ne legyek túlságosan elfogult.

33. kép: Frech Ferenc plébános temetése, 1967. december 18. (Szalontai Károly felvétele)

Ideérkezésem első hetében kaptunk egy kiadós zivatart. Az esti mise alkalmával tört ki a vihar. Mise végén alig tudtam bemenni a sekrestyébe. Bokáig érő víz borította a padlót, mert a tetőn csak imitt-amott volt cserép. A plébánia is beázott. Négy-öt helyen folyt a víz a hálószobában. El kellett húzni helyükről a bútorokat, s edényeket raktunk a csöpögő víz alá. Első feladat a sekrestye tetőzetének rendbehozatala lett. Azután a kert nyakig érő gyomnövényeit szedtem ki. Kerítést foldoztam, hogy a kecskék és malacok ne jöjjenek be az udvarba. Még az ősszel sikerült csövekbe tenni és falba süllyeszteni a plébánia villanyhálózatát. Addig a vezeték pókhálóként fityegett a falon. Közben a hívekkel is sikerült felvenni a kapcsolatot. Megindultak a miseszolgáltatások. Az októberi ájtatosságokon már minden este 60 - 80 ember vett részt.

Eddig csak rövid litániát tartottak reggel a mise után. Most jól esett nekik a változatosság. A vasárnapi esti miséken is bevezettük a prédikációt, sikerült megegyezni Horpácsi Iván kántorral, aki vállalta az orgonálást. Egyelőre csak szerény összeget tudtunk neki biztosítani, de Sz. T. K. szolgáltatáshoz is hozzájutott. Ezelőtt csak díjtalanul segített, míg nézeteltérés nem támadt közte és az előd között. Túl sokat nem kezdhettünk, hiszen az adó már tavasszal befolyt, el is ment, s most ki kellett várnunk az új év kezdetét. Az adószedő problémája is nehéz dolog volt. Csak február táján egyszer ment végig a népesebb utcákon, s azután leállt. Nem is jött össze több 6-7 ezer forintnál. Szerencsére betegségére hivatkozva pár hónap

múlva lemondott, s az új esztendő már az új adószedővel kezdhetjük, jobb eredménnyel.

December hó minden napján énekes adventi szentmiséket tartottunk. Itt helyi szokás, hogy a roráté miséket jó előre lekötik az egyes családok a halottaikért. Ilyenkor jobban jönnek, mint novemberben. Szépen gyóntak és áldoztak a családtagok, s úgy ajánlották föl megemlékezésüket.

A karácsonyi ünnepek megülése is szépen sikerült. A tél folyamán pedig szőttük a terveket, hogy tavasszal megjavítjuk a templom csatornáit is, mert a lezuhanó víztömeg több helyen kikezdte a vakolatot, s ajtónál nagyobb területekről hullott le a vakolat, fel egészen a csatornáig. Be is adtuk a kérvényt a püspök úrhoz.

A hitéleti statisztika is javult kissé. Ez évben 40 keresztelést végeztünk. Ugyanennyi volt a temetések száma is. Gyarapodás már évek óta nem volt.

(Ezzel vége a plébánia történet második kötetének, amelyet Léska József plébános kezdett, majd Turóczy Énok után Tóth Géza folytatott.)

Tóth Géza adminisztrátor feljegyzései (1964–1969)

1964. A csépai egyházközség szervezete az épületekéhez hasonlóan zilált állapotba került az utóbbi években. Ezért itt is a legsürgősebb hibák ki javításával kellett kezdeni. A még élő és templomba járó tagok mellé új tagok kinevezését kértem az egyházmegyei hatóságtól. Kilenc új képviselőtestületi taggal így 16-ra emelkedett a létszámuk. Minden hónap első vasárnapján a nagymise után pár perces megbeszélésre hívom össze őket a múlt hónap eseményeiről. Beszámolok nekik a világegy ház kérdéseiről, az egyházközség ügyeiről és a legközelebbi tervekről.

Mivel az egyházközség nagyon szegény, segílyt kértem Vácra a templom körüli javítási munkák megkezdéséhez. Kaptam is április végén 7000 Ft-ot. Ebből 6300-ért sikerült a templom csatornáját és tetőzetét kijavíttatni, s ezzel az eső további romboló munkáját megállítani. (Csendes László és Pál László ceglédi tetőfedő mesterek által.) Hasonlóan rendbeszedtük a villámhárítót, a sekrestye ablakát, a kántor lakás pincéjét, melynek oldala bedől; s megaranyoztattam egy kelyhet is. Ezeket is sorra kell szedni, úgy megkoptak. (34. kép)

Szeptemberben új káplánt kaptam. Kovács Józsefet áthelyezte a püspök úr Kiskundorozsmára, helyébe Pintér István került Csanytelekről. Csöndes, imádságos lélek, de kissé zárkózott, s inkább remetének való, mint lelkipásztornak.

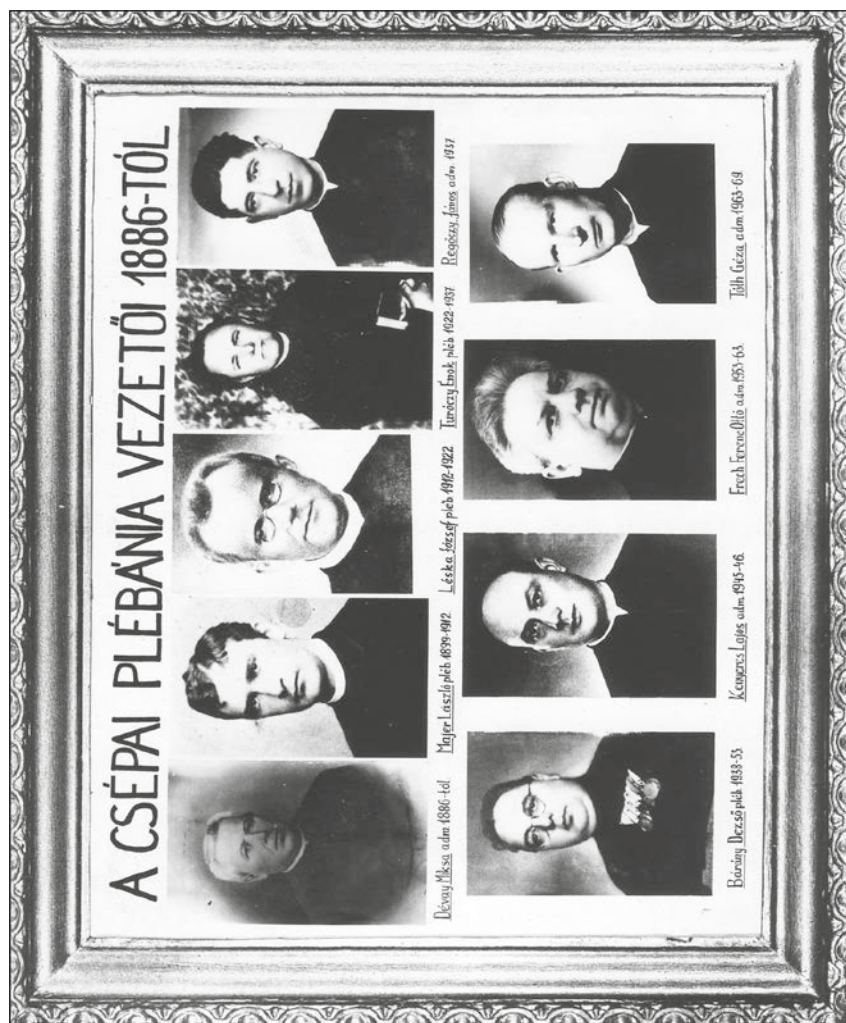
A II. vatikáni zsinat kezdi megteremni gyümölcsseit. Legelsőnek a liturgikus rendeletek jöttek ki. A szentlecke és evangélium olvasásba néhány szavas válasszal próbáljuk bevonni a híveket is. Egyenlőre kevés sikerrel. Sajnos, elég ügyetlenek a lefordított feleletek. Ráadásul egymás után többféle szövegezésben is elrendelték, ami nehezítette a végleges megjegyzést.

1965 év elején módosították a tűzbiztosítást. Fel kellett mérni a templom és a lakóépületek légtérét, falvastagságát, stb. s ezekből megállapították az új díjat. A nagy munka eredménye alig pár forint kedvezmény lett.

A temetőőrház tetejét náddal újra fedettük.

A liturgikus újítások tovább folynak. A lépcsőima megrövidült, utolsó evangélium elmaradt, a szentségi böjt egy órára csökkent. Ez utóbbi nagyon szerencsés intézkedés volt; a mai életben sok ember áldozását megkönnyíti.

Gazdaságilag nehéz volt ez az esztendő. Kora tavasszal száj- és körömfájás pusztított a sertések és marhák között az országban, sőt Európa szerte. Sok helyen lezárták a községeket, bezárták a középületeket, templomokat is pár hétre, hogy a vész terjedését gátolják. Nálunk csak a község végében volt vesztegár, s az átmenőknek kezet kellett mosni fertőtlenítő oldatban.

34. kép: Csépai plébánosok 1886-tól

A templom nyitva állott mindvégig. Azután több mint három hónapon keresztül dühöngött az országban az árvíz. Hősies küzdelem folyt a Duna partjai mentén. Nálunk csak a kukoricaföldeken okozott kárt a talajvíz, más baj nem esett. Igaz, hogy a munkaegység 30 Ft-ról 15 Ft-ra csökkent. Nagyon megérezte a lakosság is a bajokat. Országszerte templomi gyűjtés volt az árvízkárosultak javára.

A káplánlakás kertjének kerítését sikerült részben rendbehozni. Sajnos csak lépésekben tudunk előre haladni a kevés jövedelem miatt.

Szeptember 26-án bérálás volt templomunkban. Mihácz József helynök úr végezte. 178 bérálkozó volt. Ebből 150 helybeli, 17 sasi, 7 ugi, a többi idegenből jött.

A templom részére sikerült új szőnyeget beszerezni, sikerült a plébánia szobáit is kifestetni.

1966 A II. vatikáni zsinat befejezésének öröme január 1-től pünkösdig szentévet hirdetett meg a Szentatya, VI. Pál pápa. A zsinat eredményeit szentbeszédekben ismertettük, eddig főleg a liturgikus újítások érezhetők.

Június 13. utáni vasárnap; gyermekek megáldása. Nagyon jól sikerült. Vagy hatvan szülő elhozta apró gyermekét. Pár szál rózsát kaptak szertartás keretében.

Tiszaugon a templom köré rózsákat telepítettünk: 70 tövet ültettünk el.

A szomszéd mellékutcát egyenesítve a kerítésünket pár méterrel bentebb tolták.

1967. A Caritas Internationalistól kapott az egyházközség 500 dollárt; azaz 15000 Ft. összeget. Ezen a pénzen sikerült a toronysisakot befesteni. Ez volt a tetőzet első festése (1913 óta). A rozsdá már kezdte tönkretenni a bádogot. Rózsássy József debreceni tetőfedőmester vállalta el a munkát a fenti összegért. Ketten dolgoztak a tetőn, kötélállványról, majomügyességgel. Ketten segédkeztek. Négyszeresen átfestették, hogy minél tartósabb legyen.

Horváth Ferenc temetőőr lemondott. Helyébe november 1-től Nagy Mihály és felesége lépett.

A zsinat liturgikus reformja kezd kibontakozni. Magyarul végezzük a szentmise jó részét. Csupán a kánon megy még latinul. Lépcsőimát a hívekkel felváltva mondjuk. Kirie, Glória, Sanktus, Agnus Dei hasonlóan megy. Vasárnap ez utóbbiakat énekeljük Szigeti Kilián bencés atya dallamára. Magyaros ritmus, gregorián hangvétel jellemzi ezt. A hívek nagy buzgósággal imádkoznak, éneklük a magyar szövegeket.

Pintér István káplánt még 1966. őszén Csongrádra helyezték. Őt Szentirmay Endre követte. Egy év után Szentesre helyezték. Szentirmay Endre utódja 1967 őszén Nagy Ferdinánd lett a káplánságban. (35. kép)

CSÉPAI KÁPLÁNOK ÉS ÚJMISÉS PAPOK

								
HOFFMANN JÁNOS 1818.	MÜLLER MIHÁLY 1826-27.; ad.m.	HUSZÁR ANTAL 1829-31.	MAKARY ISTVÁN 1856-57.	SCHMIDT JÁNOS 1877-78.	FRAKCS MIHÁLY 1878-80.	GALLOVICH VIKTOR 1883-84.	BRÁZ BÉLA 1895-96.	MIHOLOVITS ERNŐ 1895-97.
								
BODA JÁNOS 1897-99.	TIMÁR IMBRUS 1905-1907.	CSEH ANDRÁS 1910.; új.m.	BENČIK ISTVÁN 1938.; ad.m.	DOMBI FERENC 1939.; új.m.	KLINGER VILMOS 1952-53.	PUSZTAI KÁLMÁN 1883-85.	LEBER LIPÓT 1887-88.	BERTALAN SÁNDOR 1858-59.
								
ZÖLDI SÁNDOR 1859.	SOLYMOSI JÓZSEF 1899-81.	SCHUPFITER GÉZA 1961-62.	KOVÁCS JÓZSEF 1962-64.	PINTÉR ISTVÁN 1964-66.	SENTIRMAY ENDRE 1866-67.	NAGY FERDINÁND 1967-68.	V. NAGY PÁL 1968-70.	VARGA ISTVÁN 1972.; új.m.

35. kép: Csépa káplánok és újmisés papok

Frech Ferenc nyugdíjas plébános atyát december 18-án temettük három elődje mellé, a község nagy részvétele mellett, paptársak közül kb. 15 kísérete utolsó útjára.

A falu végjén vett magának kis lakást, ahol gazdasszonya gondozta. A cukorbeteg és szívgyengesség miatt pár éve már misézni sem tudott. Hetenként gyónt, áldozott. Halála előtti napon is szépen megáldozott, kicsit elbeszélgetett, majd este csöndesen elaludt. Nyugodjék békességben.

1969. Az elmúlt 1968-ban tovább folytattuk a templom belső szépítését. Sikerült 4 db fénycsövet felszerelni a falakra. Dupla csövesek, egyik cső kékesfehér, a másik lágyabb fényt ad. Így a hívek könnyen olvashatják az imaszövegeket a templom bármely részén. Nagyon jól megvilágítják a Krisztus Király és a Mária oltárt is. A költség felét, 1400 Ft-ot a Rózsafüzér Társulat vállalta magára.

1968. őszén Nagy Ferdinándot Hetényegyházára helyezték, utódja V. Nagy Pál lett, akivel cseréltek.

Közben sikerült a templomkerítés vasanyagát elkészíttetni Lelesz László Bp. VI. ker. Csengeri utca 32-i szám alatti lakatos mesterrel: 8500 Ft-ért. A felállítás már 1969-re maradt, sikerült engedélyt kapni a községi tanácstól az építésre, a búcsú napjára készen is lettünk vele. A templom előtti L alakú vasrács kerítés nagyon emeli a templom szépségét. Az ásási munkálatoknál Hérán István, Velő Sándor, Szűcsi Lajos, Szilágyi Mihály és Mészáros Kálmán segítettek 1-1 munkanap vállalásával. A kerítés árát a hívek három év alatt apránként adták össze.

Érdemes pár szót szentelni a mostani világszenzációnak is. 1969. július 21-én lépett először ember a Hold felszínére. A Magyar Televízió is közvetítette a Holdra lépést. Kissé árnyképszerűen, de mégis jól kivehető volt a két ember mozgása. Nil Armstrong és társa sikerét százmilliók láthatták saját szemükkal. Visszatérve közetmintát is hoztak magukkal.

1969. október 1-re a Püspök Úr Tóth Géza adminisztrátort, c. esperest felmentette eddigi beosztása alól és a nagyobb Rákóczi-falvára küldte adminisztrátornak. Küzdelmes, anyagilag nehéz hat esztendő-t töltött az itteni kedves hívek között. Megkönnyítette azonban életét a hívek ragaszkodó szeretete, kedvessége. Rossz szót senkitől sem kapott. Még a másvallásúak, a templomba nem járók is mindig szeretettel köszöntötték. Isten fizesse meg jószágukat!

Az új plébános Fekete János pesterzsébeti káplán lett. Sok sikert kívánok működéséhez!

Tóth Géza átadó adminisztrátor